

Uchwała Nr 2010
Rady Gminy Ustronie Morskie
z dnia 2010 r.

w sprawie przyjęcia
Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Ustronie Morskie na lata 2011 – 2016

Na podstawie art. 18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2001 r. Nr 142 poz.1591, Dz. U. z 2002r. Nr 23 poz.220, Nr 62 poz.558, Nr 113 poz.984, Nr 153 poz. 1271 i Nr 214 poz.1806, z 2003r. Nr 80 poz.717 i Nr 162 poz. 1568, z 2004r. Nr 102 poz.1055, Nr 116 poz.1203 i Nr 167 poz.1759, z 2005r. Nr 172 poz. 1441 i Nr 175 poz.1457, z 2006r. Nr 17 poz.128 i Nr 181 poz.1337, z 2007r. Nr 48 poz.327, Nr 138 poz.974 i Nr 173 poz. 1218, z 2008r. Nr 180 poz.1111 i Nr 223 poz.1458, z 2009r. Nr 52 poz.420 i Nr 157 poz.1241 oraz z 2010r. Nr 28 poz.142 i 146, Nr 40 poz.230 i Nr 106 poz.675.) art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz.1362, Dz. U. z 2009r. Nr 202 poz.1551, Nr 219 poz.1706 i Nr 221 poz.1738 oraz z 2010r. Nr 28 poz.146, Nr 40 poz.229, Nr 81 poz.527, Nr 125 poz.842 i Nr 217 poz.1427.)
na wniosek Wójta Gminy

Rada Gminy uchwała

§ 1.

Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie na lata 2011 – 2016, stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ustronie Morskie.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

do uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie na lata 2011 – 2016

Konieczność opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz.1362 ze zmianami) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 12 kwietnia 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2007r. Nr 70 poz.473 ze zmianami).

Dokument ma stanowić podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Strategia
Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Ustronie Morskie
na lata 2011-2016

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....	4
1. STRUKTURA STRATEGII.....	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA.....	15
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY	15
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	15
3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	16
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	17
5. SYTUACJA GOSPODARCZA.....	18
6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY	20
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	24
8. BEZDOMNOŚĆ.....	25
9. EDUKACJA	26
10. KULTURA	26
11. SPORT I REKREACJA.....	28
12. TURYSTYKA	29
13. SYTUACJA DZIECKA.....	31
14. OCHRONA ZDROWIA	34
15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	36
16. POMOC SPOŁECZNA	38
17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	49
18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	51
19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	56
20. SEKTOR POZARZĄDOWY	63
21. ANALIZA SWOT	68
22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	76
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	83
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	83
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI.....	98
3. PROGRAMY I PROJEKTY	99
IV. UWAGI KOŃCOWE	100
SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW	101

WSTĘP

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego), w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Niniejsza strategia została opracowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2011-2016. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

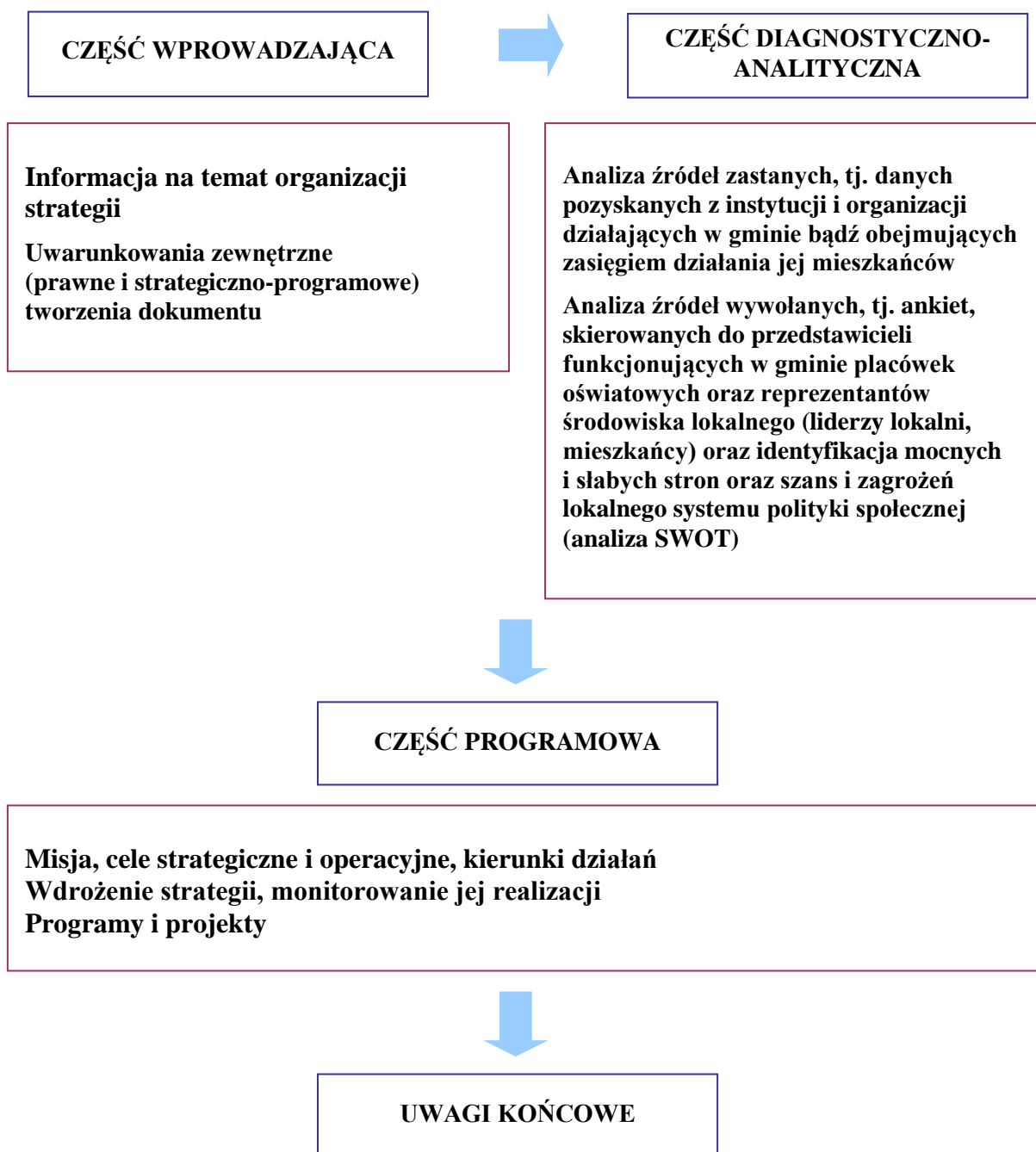
- Infrastruktura techniczna;
- Komunikacja i transport;
- Demografia;
- Gospodarka;
- Rynek pracy;
- Zasoby i warunki mieszkaniowe;
- Bezdomność;
- Edukacja;
- Kultura;
- Sport i rekreacja;
- Turystyka;
- Sytuacja dziecka;
- Ochrona zdrowia;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Pomoc społeczna;
- Sytuacja osób niepełnosprawnych;
- Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Działalność organizacji pozarządowych.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań oraz jest zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu jej realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych. Część

programowa zawiera także omówienie projektów zaproponowanych przez przedstawicieli instytucji gminy i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Gminna strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zmianami), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2001 r. Nr 142 poz. 1591 ze zmianami),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zmianami),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139 poz. 992 ze zmianami),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1 poz. 7 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485 ze zmianami),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zmianami),
- ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003 r. Nr 58 poz. 514 ze zmianami),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003 r. Nr 122, poz. 1143 ze zmianami),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 ze zmianami),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 71, poz. 734 ze zmianami),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 ze zmianami).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Strategia Lizbońska

Głównym celem Strategii Lizbońskiej było stworzenie na terytorium Europy, do roku 2010, najbardziej konkurencyjnej gospodarki na świecie. Dokument skupiał się na czterech kwestiach: innowacyjności (gospodarka oparta o wiedzę), liberalizacji (rynków telekomunikacji, energii, transportu oraz rynków finansowych), przedsiębiorczości (ułatwienia w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej) oraz spójności społecznej (kształtowanie aktywnego państwa socjalnego).

Zdecydowana większość działań podejmowanych w zakresie Strategii Lizbońskiej związana była z modernizacją polityki zatrudnienia oraz kreowaniem pozytywnych zmian na rynku pracy. W ramach sformułowanych celów wyróżniono następujące priorytety odnoszące się do polityki społecznej:

- stworzenie sprzyjających warunków umożliwiających powstanie i rozwój firm innowacyjnych, szczególnie w grupie małych i średnich przedsiębiorstw, oraz stymulowanie przedsiębiorczości,
- rozwój aktywnej polityki zatrudnienia,
- poprawa jakości pracy,
- mobilność pracowników – otwarcie europejskich rynków pracy,
- inwestowanie w zasoby ludzkie,
- zabezpieczenie społeczne i promowanie integracji społecznej.

W obszarze integracji społecznej konkretyzacją Strategii Lizbońskiej stanowiły cele Nicejskie, które obejmowały cztery podstawowe działania:

- zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich,
- zapobieganie ryzyku wykluczenia,
- pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najsłabszych),
- mobilizacja wszystkich aktorów/organizacji ze sfery polityki, gospodarki oraz życia społecznego.

Pod koniec 2009 roku Komisja Europejska ogłosiła konsultacje w sprawie nowej strategii na lata 2010-2020 – Europa 2020. Jej głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Założeniem dokumentu jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia. Kierunek całemu procesowi ma nadać pięć wymiernych celów Unii Europejskiej na rok 2020, które zostaną przełożone na cele krajowe. Obejmują one zatrudnienie, badania i innowacje, zmiany klimatu i energię, edukację oraz walkę z ubóstwem.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,

- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorzady terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Krajowy Program „Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna na lata 2008-2010”

Krajowy Program „Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna na lata 2008-2010” jest dokumentem, którego celem jest poprawa efektywności otwartej metody koordynacji Unii Europejskiej w dziedzinie zabezpieczenia społecznego oraz wzmocnienie interakcji pomiędzy otwartą metodą koordynacji w polityce społecznej a Strategią Lizbońską na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Dokument obejmuje trzy obszary działań: integrację społeczną, system emerytalny oraz opiekę zdrowotną i opiekę długoterminową, które zostały ujęte w trzech częściach składowych Programu, tj. w Krajowym Planie Działań na rzecz Integracji Społecznej, w Krajowej Strategii Emerytalnej oraz w Krajowym Planie na rzecz Opieki Zdrowotnej i Opieki Długoterminowej.

Przyjęto, że Krajowy Plan Działań na rzecz Integracji Społecznej będzie realizowany w ramach trzech priorytetów tematycznych, w obrębie których wyznaczono następujące działania:

Priorytet 1. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży

1. Poprawa sytuacji dochodowej rodzin.
2. Rozwój usług opiekuńczych nad dzieckiem.
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych oraz wsparcie dla uczących się dzieci i młodzieży z ubogich rodzin.

Priorytet 2. Integracja przez aktywizację.

1. Rozwój ekonomii społecznej.
2. Rozwój narzędzi i instrumentów na rzecz aktywnej integracji.
3. Realizacja programów integracyjnych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Priorytet 3. Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych.

1. Poprawa jakości usług edukacyjnych.
2. Rozwój budownictwa socjalnego.
3. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych.
4. Profilaktyka w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
5. Rozwój usług dla ludzi starszych.
6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
7. Rozwój nieodpłatnej pomocy prawnej.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013)

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013) służą realizacji priorytetów polityki spójności Unii Europejskiej, integrując je z priorytetami polskimi i uwzględniając zapisy odpowiadającego na wyzwania zawarte w Strategii Lizbońskiej Krajowego Programu Reform. Dokument stanowi podstawę do programowania interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Cel ten będzie osiąganym poprzez realizację następujących horyzontalnych celów szczegółowych:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa.
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej.
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.
4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług.
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
6. Wyrównywanie szans rozwojowych.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Najważniejszym instrumentem finansowym polityki społecznej Unii Europejskiej jest Europejski Fundusz Społeczny. Finansuje on działania państw członkowskich w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich w celu osiągnięcia spójności gospodarczej i społecznej oraz wysokiego poziomu zatrudnienia. Zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (NSRO) całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce na lata 2007-2013 została ujęta w ramach Programu Operacyjnego

Kapitał Ludzki. Jego celem jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie budowy struktur administracyjnych państwa.

Problematyka integracji społecznej została ujęta w dwóch priorytetach tego Programu, tj. w realizowanym na poziomie centralnym priorytecie I „Zatrudnienie i integracja społeczna” oraz w realizowanym na poziomie regionalnym priorytecie VII „Promocja integracji społecznej”. W ramach tych priorytetów przewidziano następujące działania odnoszące się do problematyki integracji społecznej:

- 1.2. Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej,
- 1.3. Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej,
- 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji,
- 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej,
- 7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji.

Pośrednio dla problematyki integracji społecznej istotne jest również wyznaczone w ramach Priorytetu V – Działanie 5.4 „Rozwój potencjału trzeciego sektora”.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 jest jednym z 16 programów regionalnych służących realizacji Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 (Narodowej Strategii Spójności), jednocześnie będąc odzwierciedleniem polityki rozwoju prowadzonej przez samorząd województwa.

Dokument stanowi najistotniejszy instrument polityki regionalnej województwa, spajający większość zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz inne jednostki publiczne i niepubliczne w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Celem realizacji Programu jest wspieranie rozwoju województwa, zmierzającego do zwiększenia jego konkurencyjności, spójności gospodarczej, terytorialnej, społecznej i wzrostu poziomu życia mieszkańców.

Problematyka społeczna została podjęta w ramach 7. osi priorytetowej „Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia”. Za cel główny wyznaczony w jej obrębie

uznano poprawę jakości i dostępności infrastruktury edukacyjnej, sportowej oraz ochrony zdrowia, a za cele szczegółowe: podniesienie jakości infrastruktury edukacji, podniesienie jakości i rozwój bazy sportowej, poprawę jakości i dostępności placówek ochrony zdrowia.

Jednym z czynników wzmacniających konkurencyjność jest promowanie społeczeństwa rozwijającego swój potencjał intelektualny. W ramach realizacji tak postawionego celu wspierane są działania w zakresie poprawy szkolnictwa zawodowego i technicznego, jakości kształcenia, poprawy bazy i infrastruktury edukacyjnej, bazy sportowej oraz infrastruktury opieki zdrowotnej.

Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do roku 2015

Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do roku 2015 jest dokumentem, który określa cele polityki społecznej prowadzonej w regionie. W jej ramach sformułowano misję („Podnoszenie jakości życia wśród tych mieszkańców regionu, którzy ze względu na trudną sytuację życiową nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb bytowych, a przez to nie mogą uczestniczyć lub mają ograniczony udział w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym” i cel pośredni („Stworzenie spójnego systemu realizacji zadań polityki społecznej”) oraz wyznaczono poniżej przedstawione cele strategiczne i operacyjne.

1. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.
 - Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych.
 - Promocja na rzecz zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych.
 - Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób długotrwale bezrobotnych.
 - Przeciwdziałanie „dziedziczeniu” przez mieszkańców województwa długotrwałego bezrobocia.
2. Pomoc rodzinom w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych.
 - Tworzenie lokalnego systemu wsparcia dla rodzin.
 - Pomoc dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.
 - Poprawa jakości i dostępu do usług socjalnych.
3. Przeciwdziałanie i łagodzenie negatywnych skutków marginalizacji grup społecznych.
 - Rozbudowa zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.
 - Aktywizacja mieszkańców województwa zagrożonych marginalizacją społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.

- Edukacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych marginalizacją społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.
4. Zmniejszenie spożycia alkoholu i używania środków psychoaktywnych oraz ograniczanie ich negatywnych skutków wśród mieszkańców województwa.
- Edukacja społeczna i działalność wychowawcza.
 - Lecznictwo odwykowe oraz rehabilitacja osób uzależnionych.
 - Przeciwdziałanie negatywnym następstwom używania środków psychoaktywnych.
5. Tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego.
- Integracja społeczna osób niepełnosprawnych we wszystkich grupach społecznych.
 - Integracja zawodowa osób niepełnosprawnych.
6. Podniesienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego wśród osób starszych.
- Poprawa bezpieczeństwa socjalnego wśród ludzi starszych.
 - Aktywizacja społeczna osób starszych.
 - Wzmocnienie roli i miejsca osób starszych w środowiskach lokalnych.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gospodarczego Powiatu Kołobrzeskiego (w perspektywie do 2015 roku)

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gospodarczego Powiatu Kołobrzeskiego (w perspektywie do 2015 roku) jest dokumentem spójnym ze „Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego”. Przy opracowaniu dokumentu powołano się również na strategię opracowaną dla wszystkich gmin powiatu.

W zakresie polityki społecznej i w ramach programu dotyczącego wspierania rodziny wykorzystano informacje przekazane przez instytucje gminne działające w sferze polityki społecznej. Celem strategii jest wspieranie rodziny w wypełnianiu jej funkcji oraz udzielanie jej pomocy w sytuacji kryzysu. W warunkach szczególnych jest to opieka nad rodziną posiadającą niepełnosprawnych członków, umożliwienie kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, zapewnienie dzieciom opieki i wychowania poza rodziną, a także pomoc pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek, zwiększanie ich aktywności ekonomicznej i zawodowej po uzyskaniu pełnoletności, pobudzenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych (rozwój organizacji pozarządowych), pomoc rodzinom zagrożonym przemocą i patologią społeczną.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY

Ustronie Morskie jest gminą wiejską, położoną w północnej części województwa zachodniopomorskiego. Zajmuje powierzchnię 56,98 km² (jest jedną z najmniejszych gmin województwa).

Gmina Ustronie Morskie jest jedną z siedmiu jednostek samorządu terytorialnego, wchodzących w skład powiatu kołobrzeskiego. Tworzy 6 następujących jednostek pomocniczych (sołectw): Gwizd, Kukinia, Kukinka, Rusowo, Sianożęty i Ustronie Morskie. Graniczy od południa z gminą Dygowo, od zachodu z miastem i gminą Kołobrzeg, a od strony wschodniej z gminą Będzino, leżącą na terenie powiatu koszalińskiego. Północną, dziesięciokilometrową granicę gminy Ustronie wyznacza Morze Bałtyckie.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Pomimo faktu, iż gmina Ustronie Morskie leży na obszarze ubogim w wody powierzchniowe, śródlądowe zasoby występujące na tym terenie pozwalają na zaspokojenie potrzeb mieszkańców i innych użytkowników. Stan techniczny sieci wodociągowych, ujęć wody oraz stacji uzdatniania w większości uznaje się za dobry. Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i drogowej w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2009 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	55,3
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	3.300
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	58,10
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	3.250
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	3.250
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	–
^{w tym} długość dróg gminnych (w km)	117,61

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

W uzupełnieniu danych dotyczących infrastruktury technicznej warto przedstawić informacje na temat najważniejszych inwestycji, jakie zrealizowano w gminie w latach 2007-2009. Inwestycje te, poza sferą techniczną, przeprowadzono w obszarze edukacji, administracji, sportu i rekreacji. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2007-2009

inwestycje w latach 2007-2009
<ul style="list-style-type: none">• budowa Gimnazjum w Ustroniu Morskim• budowa promenady od Ustronia Morskiego do Sianożęt• budowa Kompleksu Sportowego „Moje Boisko Orlik 2010” w Ustroniu Morskim• budowa Centrum Sportowo-Rekreacyjnego w Ustroniu Morskim – I Etap – Kąpielisko Otwarte wraz z Pawilonem Usługowym• odtworzenie istniejących ostróg w morzu• budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Gwizd• budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej – ul. Polna i ul. Koszalińska, Zatorze oraz w miejscowości Kukinka• przebudowa (modernizacja) budynku dawnej strażnicy WOP-u na budynek administracyjny Urzędu Gminy Ustronie Morskie

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Dobre połączenia komunikacyjne w gminie mają mieszkańcy miejscowości Sianożęty i Ustronie Morskie, z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy miejscowości Rusowo, Kukinia i Kukinka. Usługi komunikacyjne świadczą mieszkańcom następujące podmioty gospodarcze: „AR-Trans”, „Veolia Transport Kołobrzeg Sp. z o.o.”

Teren gminy i samej miejscowości Ustronie Morskie przecina droga krajowa nr 11 relacji Kołobrzeg – Koszalin – Bobolice – Szczecinek – Piła i dalej do Poznania. Jest ona najważniejszym szlakiem komunikacyjnym na terenie gminy. Droga posiada utwardzone pobocza.

Podstawowy układ drogowy gminy stanowią drogi:

- gminne – o długości 117,61 km, w tym 35,2 km utwardzonych o dobrym stanie technicznym,
- powiatowe – o długości 20,341 km,
- krajowe – droga nr 11 relacji Kołobrzeg – Poznań o długości 8,9 km,
- na terenie gminy nie ma dróg wojewódzkich.

Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa jednorzędowa relacji Koszalin – Kołobrzeg – Goleniów o łącznej długości 13,2 km. Jest to linia jednorzędowa zelektryfikowana ze stacją kolejową w Ustroniu Morskim. Kursujące na tej trasie pociągi dalekobieżne umożliwiają połączenie z Koszalinem i Kołobrzegiem oraz z Gdańskiem i Warszawą.

Do sieci telefonicznej włączone są wszystkie miejscowości na terenie gminy. Abonenci w gminie są obsługiwani przez elektroniczną centralę w Ustroniu Morskim. Na terenie całej gminy można uzyskać połączenie za pomocą bezprzewodowej telefonii komórkowej.

4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Z końcem 2009 roku gmina Ustronie Morskie liczyła 3.549 mieszkańców, w tym 1.848 kobiet, które stanowiły 52,1% ogółu ludności (na 100 mężczyzn przypadało 108 kobiet). Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 62 osoby na km².

Struktura wiekowa mieszkańców gminy ulegała zmianom. W latach 2007-2009 miał miejsce spadek liczby dzieci i młodzieży, wzrostowi ulegała natomiast zarówno liczba osób w wieku produkcyjnym, jak i osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	845	820	783
liczba osób w wieku produkcyjnym	2.325	2.339	2.356
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	390	400	410
ogółem	3.560	3.559	3.549

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

Wpływ na sytuację demograficzną w gminie miały m.in. takie czynniki, jak kształtowany przez liczbę urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz migracja, odbywająca się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba urodzeń żywych	39	30	32
liczba zgonów	33	32	28
przyrost naturalny	6	-2	4

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	71	61	55
saldo migracji w ruchu zagranicznym	0	3	0
saldo migracji ogółem	71	64	55

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

Wpływ na spadek liczby dzieci i młodzieży w gminie miała m.in. malejąca dzietność rodzin, o czym świadczy zmniejszająca się liczba urodzeń żywych – z 39 w 2007 r. do 32 w 2009 r. Spadająca liczba zgonów zdecydowała o korzystnym przyroście naturalnym w 2009 r. – 4. Jeśli chodzi o saldo migracji, było ono dodatnie, choć z roku na rok coraz niższe – z 71 w 2007 r. do 55 w 2009 r.

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na dwie istotne, wcześniej odnotowane kwestie. Pierwsza z nich dotyczy stale zmniejszającej się w gminie liczby dzieci i młodzieży. Druga natomiast odnosi się do systematycznego wzrostu liczby osób starszych. W przyszłości ta ostatnia grupa będzie zasilana przez liczne obecnie grono osób w wieku produkcyjnym, które zakończą aktywność zawodową.

Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały dostosowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie dopasowanie oferty edukacyjno-wychowawczej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

5. SYTUACJA GOSPODARCZA

Gmina Ustronie Morskie pod względem rozwojowym ma charakter turystyczno-rolniczy. Jest od blisko stu lat znanym kurortem letniego wypoczynku, stąd miejscowości

leżące w sąsiedztwie wybrzeża rozwijają się w oparciu o turystykę. Natomiast tereny leżące na południu gminy, ze względu na dobre i urodzajne gleby, zajmują się rolnictwem.

Na terenie gminy istnieje tylko jeden duży zakład produkcyjny – jest to Zakład Przetwórstwa Ryb Superfish S.A.

W strukturze użytków rolnych przeważają grunty orne, zaś stosunkowo niewielki udział pastwisk oraz sadów w powierzchni gminy wskazuje na niewielką rolę hodowli oraz sadownictwa w gospodarce rolnej – potwierdzają to dane przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 6. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		3.309
w tym:	grunty orne (w ha)	2.508
	sady (w ha)	11
	łąki i pastwiska (w ha)	712
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		1.766
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		623

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

W latach 2007-2009 liczba prywatnych podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie systematycznie się zwiększała. Działały one głównie w takich sekcjach, jak: handel i naprawy (193), działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna (100), budownictwo (54), przemysł (35) oraz transport, gospodarka magazynowa i łączność (30). Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w gminie przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba podmiotów w sektorze publicznym	–	–	–
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	879	899	975
liczba podmiotów ogółem	879	899	975

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

Tabela 8. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) z końcem 2009 roku

sekcja	liczba podmiotów
rybactwo	6
przemysł	35
budownictwo	54

handel i naprawy	193
hotele i restauracje	5
transport, gospodarka magazynowa i łączność	30
pośrednictwo finansowe	3
obsługa nieruchomości i firm	1
administracja publiczna i obrona narodowa	1
edukacja	2
ochrona zdrowia i pomoc społeczna	3
działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	100

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu, w latach 2007-2009 liczba osób bezrobotnych w gminie Ustronie Morskie wzrastała od 236 na koniec 2007 roku poprzez 241 osób na koniec roku następnego do 244 osób na koniec roku 2009. Wśród pozostających bez pracy w latach 2007-2008 większość stanowiły kobiety, których liczba na koniec kolejnych lat wyniosła: 139 i 132, zaś na koniec 2009 r. wśród bezrobotnych więcej było mężczyzn – 123. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba bezrobotnych w gminie	236	241	244
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	10,1%	10,3%	10,3%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	139	132	121
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	58,8%	54,8%	49,5%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2007-2009 w powiecie kołobrzesckim, województwie zachodniopomorskim i w kraju.

Tabela 10. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
stopa bezrobocia w powiecie kołobrzeskim	11,9	9,1	11,0
stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim	16,4	13,3	16,5
stopa bezrobocia w kraju	11,2	9,5	11,9

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2007-2009 powiat kołobrzeski charakteryzował się niższą w stosunku do województwa zachodniopomorskiego stopą bezrobocia. Oscylowała ona zarazem wokół wskaźników odnotowywanych w tym okresie w kraju. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju w 2009 roku odnotowano jej wzrost w porównaniu z latami poprzednimi.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia, a także rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2009 roku przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 11. Bezrobotni w gminie na koniec 2009 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

		liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)			liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
		ogółem	kobiet				ogółem	kobiet	
wiek	18-24 lata	36	17	47,2	staż pracy	bez stażu	45	24	53,3
	25-34 lata	67	34	50,7		do 1 roku	27	15	55,6
	35-44 lata	40	25	62,5		1-5 lat	46	19	41,3
	45-54 lata	70	39	55,7		5-10 lat	38	23	60,5
	55-59 lat	27	6	22,2		10-20 lat	42	23	54,8
	60-64 lata	4	–	–		20-30 lat	41	16	39,0
czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	19	5	26,3	wykształcenie	30 lat i więcej	5	1	20,0
	1-3 miesiące	112	62	55,4		wyższe	13	8	61,5
	3-6 miesięcy	34	16	47,1		policealne i śr. zawodowe	45	26	57,8
	6-12 miesięcy	24	12	50,0		średnie ogólnokształcące	28	20	71,4
	12-24 miesiące	33	13	39,3		zasadnicze zawodowe	95	41	43,2
	pow. 24 miesięcy	22	13	59,1		gimnazjalne i niższe	63	26	41,3

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu.

Na koniec 2009 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby młode w wieku 18-34 lata, często bez doświadczenia zawodowego (łącznie 103 osoby), osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy oraz od 3 do 6 miesięcy (w sumie 146 osób), osoby ze stażem pracy od roku do 5 lat (46 osób) i bez stażu pracy (45 osób), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (95 osób) oraz gimnazjalnym i niższym (63 osoby).

Liczne grupy wśród będących bez zatrudnienia stanowiły również osoby w wieku 45-54 lata (70 osób) i 35-44 lata (40 osób), osoby pozostające bez pracy od 12 do 24 miesięcy (33 osoby), osoby ze stażem pracy od 10 do 20 lat (42 osoby) i od 20 do 30 lat (41 osób) oraz osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (45 osób).

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 35-44 lata (62,5%) i 45-54 lata (55,7%), osób pozostających bez pracy długotrwale, powyżej 24 miesięcy (59,1%), osób ze stażem pracy od 5 do 10 lat (60,5%) i ze stażem pracy do roku (55,6%) oraz, co budzi niepokój, osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (71,4%) i wyższym (61,5%).

Tabela 12. Bezrobotni w gminie na koniec 2009 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	93	0
przetwórstwo przemysłowe	394	0
wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3	0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4	0
budownictwo	338	3
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	413	1
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	188	5
transport i gospodarka magazynowa	43	1
Informacja, komunikacja	8	0
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	24	0
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	22	1
działalność profesjonalna naukowa i techniczna	44	0
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	59	2
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	215	1

edukacja	46	1
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	160	0
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	29	3
pozostała działalność usługowa	164	2

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu.

Na koniec 2009 roku wśród bezrobotnych w gminie dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze prowadzące działalność w takich działach, jak: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (413 osób), przetwórstwo przemysłowe (394 osoby), budownictwo (338 osób), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (215 osób), działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (188 osób) i pozostała działalność usługowa (164 osoby). Liczba dostępnych na koniec 2009 roku ofert pracy dla bezrobotnych z gminy była niewielka (łącznie 20); najwięcej z nich dotyczyło możliwości zatrudnienia w działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (5 ofert).

Z powyższych danych wynika, że programami aktywizującymi osoby bezrobotne z gminy należy objąć przede wszystkim osoby z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Nie należy również zapominać o osobach mających za sobą kilkanaście lat pracy, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy. W szczególności dotyczy to tych, którzy przed zwolnieniem z pracy byli zatrudnieni w handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle, w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie.

Ze względu na to, że problem bezrobocia w gminie w największym stopniu osiągał osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym, warto nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób pozostających na rynku pracy bez zatrudnienia, szczególny nacisk należy położyć na doksztalcanie oraz podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych.

W latach 2007-2009 liczba mieszkań w gminie Ustronie Morskie nie ulegała zmianom (35). Nie zmieniała się tym samym liczba izb (82) i powierzchnia użytkowa mieszkań (1.447 m²). Na tym samym poziomie pozostawała przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (ok. 42 m²) i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (ok. 12 m²). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba mieszkań	35	35	35
liczba izb	82	82	82
powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	1.447	1.447	1.447
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	ok. 42	ok. 42	ok. 42
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	ok. 12	ok. 12	ok. 12

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

W latach 2007-2009 nie oddano w gminie do użytkowania ani jednego nowego mieszkania. Nie powstał także żaden budynek niemieszkalny.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	20	18	11
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	214	155	83
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	22.654	18.913	12.209

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

W latach 2007-2009 liczba rodzin w gminie, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, spadała (z 20 w 2007 r. do 11 w 2009 r.). Zmniejszała się

również liczba przyznanych dodatków (z 214 w 2007 r. do 83 w 2009 r.) i tym samym wysokość kwot przeznaczonych na ten cel (z 22.654 zł w 2007 r. do 12.209 zł w 2009 r.).

8. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązek opieki następczej.

Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, brak opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, brak ośrodków dla nosicieli wirusa HIV, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości.

Osobami bezdomnymi, obok tych, które są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Ten społeczny problem dotyczy przede wszystkim miast, a zwłaszcza miejskich aglomeracji. W gminach wiejskich nie urasta do rangi problemu społecznego.

Bezdomność w gminie Ustronie Morskie jest jedynie zjawiskiem. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim. Przybiera ona głównie formę wsparcia rzeczowego (odzież, posiłek) oraz schronienia. W latach 2007-2008 z powodu bezdomności objęto wsparciem po 1 osobie, natomiast w 2009 roku GOPS nie świadczył pomocy z tego powodu.

9. EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2008/2009 w gminie Ustronie Morskie funkcjonowały 3 placówki oświatowo-wychowawcze, w tym 1 przedszkole oraz szkoła podstawowa i gimnazjum (w ramach Zespołu Szkół w Ustroniu Morskim). Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2008/2009

nazwa i adres placówki	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
Przedszkole Publiczne, ul. Wojska Polskiego 8, 78-111 Ustronie Morskie	94	6
Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej, ul. Wojska Polskiego 8, 78-111 Ustronie Morskie	243	19
Gimnazjum im. Orła Białego, ul. Wojska Polskiego 8, 78-111 Ustronie Morskie	168	17

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

10. KULTURA

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. W Ustroniu Morskim odbywa się wiele imprez kulturalnych, wśród których wyróżniają się:

- Majówka – Dni Ustronia Morskiego – to cykl imprez rekreacyjnych, estradowych, sportowych i rozrywkowych w okresie świąt majowych, m.in. mecze piłki nożnej, pokazy strażackie, wystawa plastyczna pt. „Mój Dom, Moja Ojczyzna, Moja Unia Europejska”, zawody wędkarskie, rywalizacja strzelecka. Udział w imprezie biorą również przedstawiciele gmin partnerskich z Niemiec. Gminny Ośrodek Kultury zajmuje się oprawą artystyczną imprezy;

- Warsztaty Morka – z Koncertem Inauguracyjnym w Amfiteatrze (gdzie wręczany jest artystom klucz do bram gminy, aby przez tydzień władali miejscowością), z koncertami orkiestr dętych, Kolorową Paradą z udziałem uczestników warsztatów, zaproszonych gości i przebranych kolonistów, konkursami dla grup kolonijnych, wernisażem wystawy pt „Lato w gminie Ustronie Morskie” w oczach Morki i spotkaniami z artystami w galerii GOK-u;
- Piknik Rodzinny w Sianożętach organizowany dla turystów i mieszkańców – z konkursami (wybór: „Miss Lata” „Mega Brzuch Lata”, najsilniejszego mężczyzny, najsilniejszej rodziny pikniku), atrakcjami dla dzieci, pokazami magii i iluzji, artystycznym malowaniem twarzy oraz grami i zabawami, koncertami i zabawą taneczną;
- Noc Cygańska – to koncert prezentujący zarówno popularną, jak i tradycyjną muzykę romską na deskach Amfiteatru w Ustroniu Morskim;
- Dożynki Gminne w Ustroniu Morskim – Święto Plonów – odbywają się pod znakiem imprez kulturalnych i rozrywkowych przygotowanych przez GOK wspólnie z Urzędem Gminy oraz sołectwami gminy Ustronie Morskie. Podczas Dożynek wręczane są również nagrody dla najlepszych rolników w gminie.

Przy Gminnym Ośrodku Kultury w Ustroniu Morskim działają:

- grupy taneczne Jantar wykonujące układy tańca nowoczesnego z elementami tańca standardowego. Występują podczas imprez organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury, swoim tańcem urozmaicają m.in. takie imprezy jak Majówka, Dożynki Gminne. Grupy taneczne reprezentują i promują gminę Ustronie Morskie również na imprezach zewnętrznych: m.in. w gminach partnerskich (Ustroń i Wilmersdorf w Niemczech);
- zespół Kurna Chata wykonujący muzykę inspirowaną polskim folklorem muzycznym różnych regionów;
- Strażacka Orkiestra Dęta „Morka” – uczestniczy w ważnych uroczystościach i imprezach na terenie gminy, a także reprezentuje Ustronie Morskie w wojewódzkich i ogólnopolskich przeglądach orkiestr dętych; atrakcyjnym urozmaiceniem koncertów są towarzyszące im występy mażorettek i tamburmajorek;
- warsztaty plastyczne, muzyczne, fotograficzne.

Dane szczegółowe na temat funkcjonujących w gminie placówek kulturalnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Placówki kulturalne w gminie w 2009 roku

nazwa i adres placówki	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
Gminny Ośrodek Kultury, ul. Nadbrzeżna 20, 78-111 Ustronie Morskie	1.700	7
Gminna Biblioteka Publiczna, ul. Nadbrzeżna 20, 78-111 Ustronie Morskie	1.087	3
Filia Gminnej Biblioteki Publicznej, Rusowo 30, 78-111 Ustronie Morskie		

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

11. SPORT I REKREACJA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Uprawianiu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie Ustronie Morskie sprzyja infrastruktura sportowa. Składa się na nią 5 obiektów, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Obiekty rekreacyjno-sportowe w gminie w 2009 roku

nazwa placówki	adres
Kompleks boisk sportowych Stadion sportowy	ul. Wojska Polskiego 24B, 78-111 Ustronie Morskie
Boisko ORLIK 2012	ul. Wojska Polskiego 8, 78-111 Ustronie Morskie
Basen otwarty – Centrum Sportowo-Rekreacyjne HELIOS	ul. Polna 3, 78-111 Ustronie Morskie
Siłownia gminna	ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie
Sala sportowa w Rusowie	Rusowo 31, 78-111 Ustronie Morskie

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

Przy Zespole Szkół w Ustroniu Morskim funkcjonuje sala gimnastyczna. W gminie działają także kluby sportowe: Uczniowski Klub Sportowy „SOKÓŁ” i Nadmorski Klub Sportowy „ASTRA”, a także Polski Związek Wędkarski – Koło w Ustroniu Morskim, strzelnica LOK oraz Ośrodek Jeździecki „ERANIA”.

12. TURYSTYKA

Terytorium gminy Ustronie Morskie w całości jest położone na obszarze mezoregionu Wybrzeża Słowińskiego, dlatego gmina jest od blisko stu lat znanym kurortem letniego wypoczynku. Na bazę noclegową gminy składają się 294 obiekty z miejscami noclegowymi dla 12.824 osób: hotele (5), ośrodki wczasowe i kolonijne (88), kwatery prywatne (175), gospodarstwa agroturystyczne (14), pola namiotowe (11) oraz działający w sezonie letnim camping. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Obiekty noclegowe w gminie w 2009 roku

nazwa obiektu	liczba obiektów		razem (liczba obiektów)	liczba miejsc noclegowych		razem (liczba miejsc noclegowych)
	całoroczne	sezonowe		całoroczne	sezonowe	
Ośrodki wczasowe i kolonijne	29	59	88	2.767	5.180	7.971
Kwatery prywatne	12	163	175	430	2.639	3.069
Pola namiotowe	2	9	11	444	757	1.201
Gospodarstwa agroturystyczne	8	6	14	93	98	191
Hotele	5		5	292		292
Camping	0	1	1	0	100	100
RAZEM	56	238	294	4.026	8.774	12.824

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

Gmina Ustronie Morskie posiada szeroka ofertę aktywnego spędzania wolnego czasu – wśród wielu propozycji m.in.: Paintball, Fort Adventure (militarna przygoda dla małych i dużych z torem przeszkód, samochodem terenowym, strzelnicą, paintballem, zjazdami na linach, przeprawą desantową, wspinaczką na skrzynkach, mostem linowym, poszukiwaniem skarbu za pomocą wykrywacza metalu, różnymi grami i zabawami zespołowymi, wystawą sprzętu wojskowego), Bastion Wojskowy, czyli „czterej pancerni i pies” (przejażdżki wojskowym sprzętem pancernym po poligonie), Dziki Zachód (przejażdżki konne i na wielbłądzie, rodeo, wigwamy), skoki spadochronowe (tandemowe), Golf Driving Range, MiniGOLF, wesołe miasteczka.

Na terenie gminy Ustronie Morskie zwiedzić można również wiele ciekawych zabytków, których historia sięga nawet XII w. Większość z nich zlokalizowana jest w miejscowości Rusowo, oddalonej od Ustronia o ok. 10 km. Spośród nich nie sposób jest

pominać najstarsze dęby w Polsce – dąb „Bolesław” (800 lat) i dąb „Warcisław” (640 lat), a także Park Podworski w Rusowie z 8 pomnikami przyrody (lipy, jesiony, dęby i platan klonolistny „Antoni”, należący do najstarszych drzew tego gatunku w Polsce), w parku znajduje się też częściowa budowla, przypominająca wieżę zamku krzyżackiego wraz z opasającą ją fosą oraz pozostałości architektury pałacowej – zarys historii pałacyku Damitzów, a później Schröderów). W Rusowie zwiedzić można również jedną z najstarszych świątyń chrześcijańskich na Pomorzu – Kościół filialny z XIV w. pw. Matki Boskiej Różańcowej.

Do atrakcji gminy należą również szlaki turystyczne, a wśród nich m.in.: Międzynarodowy Szlak Pieszy E-9, oznakowany kolorem czerwonym – fragment europejskiego szlaku znad Atlantyku (z Brest we Francji) do Braniewa w Polsce – z Ustronia Morskiego prowadzi w dwóch kierunkach: do Gąsek (8 km) i promenadą nadmorską i plażą do Kołobrzegu (11 km); szlak oznakowany kolorem zielonym o długości 23 km, przecinający Kukinkę, Kukinię, Rusowo, Gwizd, Wieniotowo, by z powrotem trafić do Ustronia Morskiego; błękitny szlak pieszy do najstarszych dębów w Polsce o długości 31 km zmierza w kierunku Lasu Kołobrzieskiego, w którym odkryć można bogactwo przyrody (liczne bagna przypominające o dziewiczości tego dużego kompleksu leśnego – właśnie tam rośnie najstarszy dąb w Polsce „Bolesław”).

Walory turystyczne posiadają również Sianożęty – miejscowość nadmorska sąsiadująca bezpośrednio z Ustroniem Morskim, położona nad otwartym morzem, 15 km od Kołobrzegu. Sianożęty gwarantują komfort i spokój. Jest to jeden z najpiękniejszych zakątków wybrzeża łączący w sobie wygody i atrakcje letniska z możliwością wypoczynku w bliskim kontakcie z przyrodą. Bogate w zieleń otoczenie oraz ograniczony ruch pojazdów mechanicznych gwarantuje bezpieczny i daleki od miejskiego zgiełku wypoczynek nad morzem. Charakteryzuje się łagodnym klimatem z dużą ilością aerozolu morskiego bogatego w cząsteczki jodu. Pobliskie wydmy porośnięte roślinnością, szeroka piaszczysta plaża i czysta woda gwarantują znakomite warunki do plażowania, kąpieli morskich i pieszych wędrówek. Sianożęty, przez które to wiedzie międzynarodowa trasa rowerowa R10 o umiarkowanym stopniu trudności, to również idealna baza wypadowa dla rowerzystów.

13. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w gminie Ustronie Morskie została dokonana na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w funkcjonującej na jej terenie placówce oświatowej. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkole działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. W sumie do analizy przedłożono 1 ankietę z Zespołu Szkół przy ul. Wojska Polskiego 8 w Ustroniu Morskim (407 uczniów).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiety wynika, że placówka zatrudnia pedagoga i logopedę, nie ma natomiast pielęgniarki, psychologa i doradcy zawodowego.

W szkole prowadzone jest dożywianie uczniów – z posiłków korzysta 74 uczniów. Wszystkie dzieci wymagające dożywiania objęte są tą formą pomocy.

Placówka zapewnia uczniom dostęp do Internetu i umożliwia korzystanie z sali gimnastycznej. W szkole nie funkcjonują klasy integracyjne. Uczniowie nie mają trudności z dojazdem do szkoły.

Dzieci i młodzież korzystają z oferty zajęć dodatkowych. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań oraz zajęć językowych i sportowych. Jednocześnie placówka prowadzi zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – wśród nich organizowane są zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne oraz nauczanie indywidualne.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny w dwojaki sposób, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na przemoc werbalną w środowisku rówieśniczym i częste używanie wulgaryzmów.

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, ankietowani stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawiera poniższa tabela.

Tabela 19. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkoły podstawowej i gimnazjum

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	liczba ujawnionych przypadków	nie występuje
sięganie po alkohol		x
sięganie po narkotyki		x
palenie papierosów	x	
ucieczki z domu		x
kradzieże		x
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	x (1)	
autoagresja		x
przestępczość ujawniona		x
niszczenie mienia szkolnego		x
udział w grupach negatywnych		x
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	x (6)	
przemoc w rodzinie		x
zaniedbanie przez dom	x (2)	
wykorzystywanie seksualne		x

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówce oświatowej gminy.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli: problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego, zaniedbanie przez dom oraz stosowanie agresji i przemocy w grupie rówieśniczej.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Wskazując badania konieczne do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców, pedagog stwierdził, iż należy dokładnie zdiagnozować zachowania negatywne w środowisku szkolnym i rodzinnym, w tym problemy przemocy w rodzinie między małżonkami oraz niewydolność wychowawczą rodzin.

Określając działania profilaktyczne i naprawcze, które należałoby przeprowadzić w szkole, wskazano głównie na konieczność zatrudnienia psychologa (1/2 etatu) oraz

potrzebę prowadzenia warsztatów terapeutycznych dla uczniów sprawiających problemy wychowawcze, jak również warsztatów dla rodziców niewydolnych wychowawczo.

Współpraca szkoły z rodzicami uczniów

Przedstawiciel ankietowanej placówki uznał współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywają się „Dni otwarte”, prowadzone są programy profilaktyczno-edukacyjne, spotkania ze specjalistami instytucji wspomagających pracę szkoły, przeprowadza się również rozmowy indywidualne z rodzicami i rozmowy mediacyjne.

Współpraca szkoły z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Podobnie jak w przypadku oceny współpracy szkół z rodzicami, przedstawiciel badanej placówki stwierdził, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca. Do podmiotów tych zaliczył: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, Policję, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Kołobrzegu, Sąd Rejonowy i kuratorów sądowych, Komendę Powiatową Policji w Kołobrzegu, MCiZ Koszalin oraz KH ZHP w Kołobrzegu.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagog zwrócił uwagę na konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do placów zabaw i obiektów sportowych.

Możliwości przyczynienia się szkoły do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, pedagog wskazał przede wszystkim konieczność monitoringu funkcjonowania rodzin objętych pomocą GOPS-u. Zwrócił także uwagę na potrzebę zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, m.in. poprzez organizowanie półkolonii podczas wycieczki letniej.

14. OCHRONA ZDROWIA

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

W gminie Ustronie Morskie funkcjonuje 1 niepubliczny zakład opieki zdrowotnej, jest prowadzona 1 prywatna praktyka lekarska oraz działa 1 apteka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Zakłady opieki zdrowotnej, apteki i punkty apteczne w gminie w 2009 roku

nazwa placówki	adres
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ars Medica	ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie
Gabinet Lekarza Rodzinnego lek. med. Mieczysław Poniedziałek	ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie
Gabinet stomatologiczny Katarzyna Suchodolska	ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie
Apteka	ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

W ramach umowy zlecenia Urząd Gminy zatrudnia dodatkowo dwóch lekarzy – stomatologa (przyjmuje 3 razy w tygodniu) oraz ginekologa (przyjmuje 1 w tygodniu).

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej i indywidualnych praktyk lekarskich działających na jej terenie. W poniższej tabeli przedstawiono dane za 2009 rok uzyskane z NZOZ-u Ars Medica oraz Gabinetu Lekarza Rodzinnego w Ustroniu Morskim, przy założeniu, że reprezentują one średnią gminną.

Tabela 21. Najczęstsze schorzenia ludności gminy w 2009 roku

rodzaj schorzenia	osoby, u których stwierdzono schorzenie	
	liczba dzieci i młodzieży	liczba osób dorosłych
gruźlica	–	4
nowotwory	–	66

choroby tarczycy	1	54
niedokrwistość	14	33
cukrzyca	1	130
niedożywienie	1	–
otyłość	29	–
upośledzenie umysłowe	2	–
padaczka	4	–
dziecięce porażenie mózgowe	3	–
zaburzenia refrakcji i akomodacji	50	–
choroba nadciśnieniowa	2	–
alergie – dychawica oskrzelowa	24	–
alergie pokarmowe	34	–
alergie skórne	15	–
zniekształcenia kręgosłupa	27	–
choroby układu moczowego	7	–
wady rozwojowe	7	–
zaburzenia rozwoju	17	–
trwałe uszkodzenia narządu ruchu	13	–
choroby obwodowego układu nerwowego	–	172
choroby układu krążenia	–	569
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	–	88
przewlekłe choroby układu trawiennego	–	71
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	–	501
inne schorzenia	29	45

Dane NZOZ-u Ars Medica oraz Gabinetu Lekarza Rodzinnego w Ustroniu Morskim.

W 2009 roku pod opieką Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Ars Medica i Gabinetu Lekarza Rodzinnego w Ustroniu Morskim było 296 dzieci i młodzieży oraz 1.733 osoby dorosłe z gminy. U największej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym stwierdzono zaburzenia refrakcji i akomodacji (50 osób), alergie pokarmowe (34 osoby), otyłość (29 osób), zniekształcenia kręgosłupa (27 osób) oraz dychawica oskrzelowa (24 osoby). Dorośli z kolei najczęściej zmagali się z chorobami układu krążenia (569 osób), chorobami układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (501 osób), chorobami obwodowego układu nerwowego (172 osoby) i cukrzycą (130 osób).

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

Tabela 22. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2009 roku

forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego po raz pierwszy (dzieci do lat 3)	29
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego następny raz (dzieci do lat 3)	802
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych po raz pierwszy (dzieci do 1. roku życia)	–
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych następny raz (dzieci do lat 3)	–
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	401
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	201

Dane NZOZ-u Ars Medica oraz Gabinetu Lekarza Rodzinnego w Ustroniu Morskim.

W 2009 roku poradami profilaktycznymi lekarza rodzinnego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Ars Medica i Gabinetu Lekarza Rodzinnego w Ustroniu Morskim po raz pierwszy i po raz następny zostało objętych odpowiednio 29 i 802 dzieci do lat 3. Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto natomiast 401 dzieci i młodzieży, w tym 201 osób zgodnie z programem badań profilaktycznych.

Mieszkańcy gminy mogą również korzystać z pomocy Przychodni Rejonowych, poradni specjalistycznych oraz szpitala znajdujących się w stolicy powiatu – Kołobrzegu.

15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i, podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwie piętno na jej funkcjonowaniu.

Według danych Posterunku Policji w Ustroniu Morskim, w 2009 roku w gminie Ustronie Morskie popełniono ogółem 327 przestępstw (w tym 47 popełnionych przez 30 nieletnich sprawców czynów karalnych). Wśród nich ujawniono ogółem 67 nietrzeźwych kierujących (w tym: pojazdami mechanicznymi – 25, rowerami – 42) oraz 10 sprawców przestępstw niestosujących się do orzeczonego prawomocnego zakazu sądowego. W kategorii przestępstw kryminalnych dominowały przestępstwa przeciwko mieniu i zdrowiu, wśród których najczęściej odnotowywano kradzieże cudzej rzeczy (22 czyny), kradzieże

z włamaniem (18 czynów) oraz uszkodzenia mienia (13 czynów). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Wybrane kategorie przestępstw popełnionych w gminie w 2009 roku

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw (ogółem)	rejon I (Ustronie Morskie)	rejon II (miejscowości typowo wiejskie)
rozbój, kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze	3	3	
bójki, pobicia	4	3	1
kradzież z włamaniem do samochodów	4	3	1
kradzież z włamaniem do mieszkań	2	1	1
kradzież z włamaniem do obiektów handlowych	2	1	1
kradzież z włamaniem do innych obiektów	10	7	3
kradzież pojazdu	2	1	1
kradzież cudzej rzeczy	22	17	5
uszkodzenie mienia	13	9	4
RAZEM	62	45	17

Dane Posterunku Policji w Ustroniu Morskim.

W analizowanym okresie ustalono ogółem 108 sprawców przestępstw, w tym 48 to mieszkańcy gminy Ustronie Morskie. Wśród sprawców największą grupę stanowiły osoby w wieku 21-25 lat (30 osób) i 36-40 lat (14 osób). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Sprawcy przestępstw popełnionych w gminie w 2009 roku według wieku

wiek sprawcy	liczba sprawców
17-20 lat	9
21-25 lat	30
26-30 lat	12
31-35 lat	9
36-40 lat	14
41-45 lat	7
46-50 lat	4
51-55 lat	10
56-60 lat	5
60-70 lat	8

Dane Posterunku Policji w Ustroniu Morskim.

W uzupełnieniu warto dodać, że wzmożoną przestępczość odnotowuje się co roku w okresie sezonu letniego (lipiec, sierpień). W okresie letnim 2009 roku zarejestrowano 94 przestępstwa, w tym: 27 przestępstw w kategorii 17x7, 3 przypadki posiadania środków narkotycznych, 15 innych przestępstw nieobjętych j/w kategoriami oraz zatrzymano 49 nietrzeźwych kierujących.

16. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w gminie Ustronie Morskie wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa o świadczeniach rodzinnych i ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym oraz ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Z końcem 2009 roku kadrę GOPS-u stanowiło 8 osób. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 25. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2009 roku

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	2	–
pracownicy socjalni	3	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	1	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–
pozostali pracownicy	2	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

W 2009 r. stan zatrudnienia w GOPS-ie zaspokajał potrzeby ośrodka. Wskaźnik przewidujący zatrudnienie 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców był spełniony i wynosił 1.183 mieszkańców na 1 pracownika socjalnego.

Tabela 26. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2009 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie			liczba osób	
			kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe		1	2
	wyższe niekierunkowe		–	–
	średnie kierunkowe		1	1
	średnie niekierunkowe		–	–
	zawodowe i niższe		–	–
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	2
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej			–	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny			–	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny			–	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Z końcem 2009 r. wykształcenie wyższe posiadały 4 osoby z kadry GOPS-u, w tym 1 osoba zajmująca stanowisko kierownicze. Wykształceniem średnim legitymowały się z kolei 4 osoby, wśród nich 1 pracownik socjalny. 1 osoba z kadry kierowniczej, 2 pracowników socjalnych oraz 1 pracownik administracyjny mieli ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Prawo do wsparcia udzielanego przez GOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych, które przysługują, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 504 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się

orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 583 zł.

W wykonywaniu zadań GOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez GOPS na realizację zadań w latach 2007-2009.

Tabela 27. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2007-2009

wielkość wydatków	2007 r.	2008 r.	2009 r.
ogółem	1.430.283 zł	1.564.188 zł	1.539.365 zł
na zadania własne gminy	424.502 zł	556.525 zł	639.419 zł
na zadania zlecone gminie	1.005.781 zł	1.007.663 zł	899.946 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

W latach 2007-2009 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy ulegała wahaniom, przy czym najwyższa była w 2008 roku. Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych gminie, wśród których przeważały środki przekazane na realizację świadczeń rodzinnych, przede wszystkim w postaci zasiłków rodzinnych. W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono natomiast na udzielanie świadczeń pomocy społecznej głównie w formie zasiłków celowych i w naturze, posiłku i zasiłków okresowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2007-2009.

Tabela 28. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	379	354	300
liczba rodzin	192	219	203
liczba osób w rodzinach	578	599	563
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	16,2%	16,8%	15,9%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2007-2009 ulegała wahaniom (z 578 osób w rodzinach w 2007 r. poprzez 599 osób w rodzinach w 2008 r., do 563 osób w rodzinach w 2009 roku). Wahaniom ulegał również udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy (z 16,2% w 2007 r., poprzez 16,8% w 2008 r., do 15,9% w 2009 r.). Wpływ na taką sytuację mogło mieć m.in. niskie kryterium dochodowe obowiązujące przy ubieganiu się o wsparcie, które zawęziło liczbę osób uprawnionych do korzystania z pomocy w 2009 r.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2009 roku.

Tabela 29. Struktura wiekowa oraz aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2009 roku

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach	rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat według decyzji administracyjnych
0-16 lat	178	pracuje	69
17-21 lat	89	pracuje dorywczo	12
22-30 lat	56	nie pracuje	14
31-40 lat	58	studiuje	17
41-50 lat	84	uczy się	49
51-60 lat	33	na rencie	46
61-70 lat	44	na emeryturze	38
71 lat i więcej	21	na zasiłku dla bezrobotnych	43
		bezrobotny bez prawa do zasiłku	68

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2009 roku wykazała, że największą grupę stanowili dzieci i młodzież do 16 lat (178 osób). Ci z nich, którzy bezpośrednio korzystali ze wsparcia, otrzymywali pomoc głównie w postaci posiłku (świadczonego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”). Znacznie mniejsze, choć spore grupy reprezentowały osoby w wieku 17-21 lat (89 osób), 41-50 lat (84 osoby), 31-40 lat (58 osób) i 22-30 lat (56 osób).

Jeśli chodzi o podział beneficjentów pomocy społecznej w gminie według aktywności zawodowej, najliczniejszą grupę w 2009 roku stanowiły osoby pracujące (69 osób). Obecność tych osób w gronie beneficjentów GOPS-u należy tłumaczyć uzyskiwaniem przez nie niskich

dochodów uniemożliwiających utrzymanie siebie i swoich rodzin. Liczną grupą były również osoby bezrobotne niemające prawa do zasiłku (68 osób).

Analizując powyższe dane, można pokusić się o stwierdzenie, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w 2009 roku stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2007-2009 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2007-2009

powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.
ubóstwo	69	85	85	269	305	305
bezdomność	1	1	–	1	1	–
potrzeba ochrony macierzyństwa	5	7	7	26	35	35
bezrobocie	68	65	67	174	169	169
niepełnosprawność	18	16	18	53	48	24
długotrwała lub ciężka choroba	33	35	35	80	91	91
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	11	14	14	53	65	65
alkoholizm	13	12	12	22	17	17
zdarzenie losowe	1	–	2	1	–	9

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

W latach 2007-2009 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia GOPS-u z tego powodu wzrastała (z odpowiednio 69 i 269 w 2007 r. do 85 i 305 w 2009 r.). Ważną przyczyną udzielania pomocy było również prowadzące do ubóstwa bezrobocie. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z powodu braku zatrudnienia wahała się nieznacznie (z odpowiednio 68 i 174 w 2007 r., poprzez 65 i 169 w 2008 r. do 67 i 169 w 2009 r.).

Istotne przyczyny świadczenia pomocy społecznej w gminie stanowiły także problemy długotrwałej lub ciężkiej choroby i niepełnosprawności. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby nieznacznie rosła (z odpowiednio 33 i 80 w 2007 r. do 35 i 91 w 2008 i 2009 r.), a z powodu niepełnosprawności wahała się (z odpowiednio 18 i 53 w 2007 r. poprzez 16 i 48 w 2008 r. do

18 i 24 w 2009 r.). Dane te świadczą o wysokiej skali niepełnosprawności w gminie i zarazem potwierdzają pośrednio wzrost liczby osób starszych w gminie, które są bardziej, aniżeli inne grupy wiekowe, narażone na długotrwałe i ciężkie choroby.

Kolejnymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminie były bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem z tego powodu rosła z odpowiednio 11 i 53 w 2007 r. do 14 i 65 w 2008 i 2009 r.) oraz potrzeba ochrony macierzyństwa – liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z tego powodu także rosła (z odpowiednio 5 i 26 w 2007 r. do 7 i 35 w 2008 i 2009 r.).

W mniejszym stopniu mieszkańcy gminy korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak alkoholizm czy zdarzenie losowe. O ile liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z powodu alkoholizmu nieznacznie spadała (z odpowiednio 13 i 22 w 2007 r. do 12 i 17 w 2008 i 2009 r.), o tyle liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy z powodu zdarzenia losowego nieznacznie wzrosła (z odpowiednio 1 i 1 w 2007 r. do 2 i 9 w 2009 r.).

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez GOPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2007-2009 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2007-2009

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.
pieniężna	374	262	154	209	174	153	602	425	352
rzeczowa	163	151	126	93	86	76	429	380	344
praca socjalna	X	X	X	192	219	203	578	599	563
usługi opiekuńcze	6	6	7	6	5	7	7	6	7
skierowanie do domu pomocy społecznej	3	4	0	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

W latach 2007-2009 najczęściej udzielaną mieszkańcom gminy formą wsparcia była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy

z innymi podmiotami pomocy społecznej (np. PCPR). Bardzo ważnym narzędziem pracy socjalnej był kontrakt socjalny, których w 2009 roku zawarto 14 (objęto nimi 15 osób). Generalnie liczba rodzin i osób w rodzinach objętych przez GOPS pracą socjalną ulegała wahaniom (z odpowiednio 192 i 578 w 2007 r. poprzez 219 i 599 w 2008 r. do 203 i 563 w 2009 r.).

Istotne formy wsparcia świadczone mieszkańcom gminy stanowiły również pomoc finansowa i rzeczowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych, okresowych oraz posiłku. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych tymi rodzajami wsparcia z roku na rok zmniejszała się (pomoc finansowa odpowiednio z 209 i 602 w 2007 r. poprzez 174 i 425 w 2008 r. do 153 i 352 w 2009 r., pomoc rzeczowa odpowiednio z 93 i 429 w 2007 r. poprzez 86 i 380 w 2008 r. do 76 i 344 w 2009 r.).

Kolejnym rodzajem pomocy były usługi opiekuńcze, które w latach 2007-2009 przyznano zbliżonej liczbie osób (odpowiednio 6, 6 i 7), głównie osobom starszym, niepełnosprawnym, długotrwale i ciężko chorym.

Osoby, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. W latach 2007-2008 liczba takich osób wyniosła odpowiednio 3 i 4.

Poza powyżej przedstawionymi formami wsparcia, GOPS realizował wiele innych inicjatyw na rzecz mieszkańców gminy. Od 2004 r. prowadzi dystrybucję żywności pochodzącej z nadwyżek Unii Europejskiej, przeznaczonej dla najuboższej ludności. W 2009 r. 152 rodziny otrzymały taką żywność za pośrednictwem Polskiego Czerwonego Krzyża w Kołobrzegu. Tradycyjnie, jak co roku, zorganizowano też wigilię dla osób starszych, samotnych, na którą zaproszono 28 osób. Obdarowano je paczkami żywnościowymi o łącznej wartości 2.473,62 zł (osobom tym zapewniono transport).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmował także inne działania związane z rozwiązywaniem problemów społecznych, a także od 1.01.2009 r. realizował współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego i opracowany w ramach Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki projekt pn. „Jesteśmy aktywni”. Celem głównym tego projektu było zwiększenie zatrudnienia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia. W ramach projektu odbyły się następujące działania: aktywna integracja (zawodowa, społeczna i zdrowotna), zarządzanie projektem, praca socjalna, wsparcie dochodowe oraz promocja. W projekcie brało udział

8 wytypowanych przez pracowników socjalnych kobiet, które były w wieku aktywności zawodowej, niezatrudnione lub zatrudnione, zagrożone wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu. Planowany koszt projektu wynosił 67.560,00 zł, wykonanie 67.559,98 zł.

W ramach realizowanych zadań GOPS przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne	842.797 zł	797.345 zł	728.313 zł
liczba rodzin, którym przyznano świadczenia rodzinne	275	244	219
rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
zasiłek rodzinny	5.748	5.367	4.682
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	25	21	12
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	147	167	144
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	14	3	0
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	240	260	233
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	264	242	155
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	355	298	289
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	858	789	676
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	949	869	738
zasiłek pielęgnacyjny	627	654	637
świadczenie pielęgnacyjne	119	120	109
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	40	29	36
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	9.386	8.819	7.711

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

W latach 2007-2009 wielkość wydatków przeznaczonych przez GOPS na realizację świadczeń rodzinnych zmniejszała się z roku na rok (z 842.797 zł w 2007 r. do 728.313 zł w 2009 r.). Tym samym spadała liczba przyznanych świadczeń (z 9.386 w 2007 r. do 7.711 w 2009 r.). Liczba rodzin z nich korzystających także ulegała zmniejszeniu (z 275 w 2007 r. do 219 w 2009 r.).

Najczęściej GOPS wypłacał zasiłek rodzinny (w 2007 r. 5.748 świadczeń, w 2008 r. 5.367, a w 2009 r. 4.682), który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne GOPS opłacił w latach 2007-2009 następującą liczbę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: w 2007 r. 98 (na kwotę 12.511 zł), w 2008 r. 96 (10.289 zł), a w 2009 r. 96 (10.698 zł) oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne – w 2007 r. 88 (na kwotę 3.227 zł), w 2008 r. 75 (2.802 zł) i w 2009 r. 72 (2.830 zł).

Zaliczka alimentacyjna, a następnie świadczenie alimentacyjne stanowiły kolejne formy wsparcia świadczone w latach 2007-2009 przez GOPS mieszkańcom gminy. Ta pomoc finansowa, udzielana początkowo zgodnie z ustawą o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, a od 1 października 2008 roku w oparciu o ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Zaliczki i świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano zaliczkę alimentacyjną	35	33	X
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	X	28	32
liczba przyznanych zaliczek alimentacyjnych	338	267	X
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	X	90	386
wielkość wydatków na zaliczki alimentacyjne	71.038 zł	57.849 zł	X
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	X	22.270 zł	99.400 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Liczba mieszkańców gminy, którym w latach 2007-2009 GOPS przyznał zaliczkę, a następnie świadczenie alimentacyjne ulegała wahaniom (z 35 w 2007 r. poprzez 61 w 2008

r. do 32 w 2009 r.). Zwiększała się natomiast liczba wypłaconych zaliczek i świadczeń (z 338 w 2007 r. do 386 w 2009 r.), a co za tym idzie, wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (z 71.038 zł w 2007 r. do 99.400 w 2009 zł).

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Na terenie gminy Ustronie Morskie oprócz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Świetlica TPD. Poniżej zamieszczone karty zasobów przedstawiają szczegółową informację na temat tych jednostek.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie.

Podmiot prowadzący jednostkę:

Wójt Gminy Ustronie Morskie.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- pomoc społeczna,
- świadczenia rodzinne,
- fundusz alimentacyjny,
- dodatki mieszkaniowe,
- stypendia szkolne.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2009 r.:

Osoby wymagające wsparcia i pomocy. W 2009 r. jednostka objęła wsparciem 203 rodziny.

Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci

ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie.

Podmiot prowadzący jednostkę:

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koszalin.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- pomoc w nauce,
- organizacja czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizacja zabaw i zajęć sportowych,
- wyposażenie w przedmioty potrzebne do zajęć oraz, w miarę możliwości, odzież, obuwie i inne przedmioty osobistego użytku stosownie do wieku i potrzeb,
- przynajmniej jeden posiłek dziennie,
- stała praca z rodziną dziecka.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2009 r.:

Mieszkańcy gminy – rodzice i ich dzieci.

W 2009 r. jednostka objęła wsparciem 25 osób.

W uzupełnieniu powyższych danych warto odnotować, że mieszkańcy gminy Ustronie Morskie korzystają z fachowej obsługi Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu, które jako jednostki powiatowe obejmują zasięgiem działania również mieszkańców gminy. W 2009 roku PPP udzieliła 44 form pomocy dzieciom i młodzieży z gminy Ustronie Morskie. Były to opinie psychologiczno-pedagogiczne (17), orzeczenia (2), badania psychologiczno-pedagogiczne (5), porady bez badań (10), badania i terapie logopedyczne (8), zajęcia korekcyjno-kompensacyjne (1) i terapia rodziny (1).

Wybrane dane dotyczące działalności PCPR w odniesieniu do ludności gminy w latach 2007-2009 przedstawia natomiast poniższa tabela.

Tabela 34. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	–	–	–
liczba dzieci z gminy adoptowanych	–	–	–
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	–	–	2
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	–	–	–
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	4	4	6
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	–	–	–
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	3	3	5
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	–	–	3

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu.

W latach 2007-2009 liczba rodzin zastępczych mieszkających w gminie nieznacznie rosła (z 3 w 2007 r. do 5 w 2009 r.), zwiększała się też liczba dzieci w nich przebywających (z 4 w 2007 r. do 6 w 2009 r.).

Jeśli chodzi o pobyt dzieci z gminy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w latach 2007-2009, żadne dziecko z gminy nie zostało umieszczone w tego typu placówce ani w niej nie przebywało. Warto dodać, iż w 2009 roku usamodzielniono 1 pochodzącego z gminy wychowanka rodziny zastępczej.

W 2009 roku mieszkańcy gminy Ustronie Morskie korzystali również z oferty jednostek wsparcia działających poza gminą. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat mieszkańców gminy objętych przez nie wsparciem przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2009 roku

nazwa i adres instytucji	kategoria klienta oraz liczba osób z gminy objętych wsparciem w 2009 r.
Dom Pomocy Społecznej, Włóścibórz, 78-114 Wrzosowo (gmina Dygowo, powiat kołobrzeski, województwo zachodniopomorskie)	osoby wymagające całodobowej opieki i pielęgnacji – 6 osób
Stowarzyszenie na rzecz Pomocy Ludziom Starym, Niepełnosprawnym i Potrzebującym Opieki „Senior”, Piotrowice 1, 78-113 Dygowo (gmina Dygowo, powiat kołobrzeski, województwo zachodniopomorskie)	osoby wymagające całodobowej opieki i pielęgnacji – 2 osoby
Stowarzyszenie Użytkowników Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej oraz ich Rodzin i Przyjaciół „FENIKS”, ul. Warszawska 15, 78-100 Kołobrzeg (powiat kołobrzeski, województwo zachodniopomorskie)	osoby wymagające pomocy opiekuńczo-terapeutycznej – 16 osób
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Warsztaty Terapii Zajęciowej, ul. Mazowiecka, 78-100 Kołobrzeg (powiat kołobrzeski, województwo zachodniopomorskie)	osoby wymagające pomocy opiekuńczo-rehabilitacyjnej – 2 osoby
Społeczny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy „Okruszek”, ul. Brzozowa 2, 78-100 Kołobrzeg (powiat kołobrzeski, województwo zachodniopomorskie)	osoby wymagające pomocy opiekuńczo-wychowawczej i edukacyjnej – 2 osoby
Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu, ul. Kniewskiego 11, 78-100 Kołobrzeg (powiat kołobrzeski, województwo zachodniopomorskie)	osoby wymagające leczenia odwykowego – 4 osoby
Polski Czerwony Krzyż, ul. Graniczna 6, 78-100 Kołobrzeg (powiat kołobrzeski, województwo zachodniopomorskie)	osoby korzystające z żywności pochodzącej ze środków Unii Europejskiej – 477 osób
Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu (PFRON), Plac Ratuszowy 1, 78-100 Kołobrzeg (powiat kołobrzeski, województwo zachodniopomorskie)	osoby korzystające z dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych i sprzętu rehabilitacyjnego – 8 osób
Kuratorium Oświaty, ul. Jana Matejki 6B, 71-615 Szczecin (powiat szczeciński, województwo zachodniopomorskie)	kolonie letnie dla dzieci z rodzin w trudnej sytuacji materialnej – 15 osób
Caritas, ul. Biskupa Domina 8, 75-062 Koszalin (powiat koszaliński, województwo zachodniopomorskie)	osoby korzystające z pomocy finansowej na leki, wyprawki szkolne, kolonie letnie
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów ul. Graniczna 7, 78-100 Kołobrzeg (powiat kołobrzeski, województwo zachodniopomorskie)	emeryci i renciści korzystający z zapomóg

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej

przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności gminy Ustronie Morskie wykorzystano dane z ostatniego spisu przeprowadzonego w 2002 roku.

W 2002 roku w gminie Ustronie Morskie mieszkało 447 osób niepełnosprawnych (217 mężczyzn i 230 kobiet), w tym 274 osoby niepełnosprawne prawnie i 173 osoby niepełnosprawne tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle ludności gminy wynosił 12,8%.

Poniższe tabele przedstawiają strukturę wiekową osób niepełnosprawnych w gminie oraz ich podział według poziomu wykształcenia i aktywności ekonomicznej.

Tabela 36. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

ekonomiczna grupa wieku	liczba osób	udział w ogóle osób niepełnosprawnych	udział w ogóle ludności w danej ekonomicznej grupie wieku
osoby w wieku przedprodukcyjnym	22	4,9%	2,4%
osoby w wieku produkcyjnym	253	56,6%	11,4%
osoby wieku poprodukcyjnym	172	38,5%	41,3%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku 253 osoby niepełnosprawne w gminie były w wieku produkcyjnym, co było zjawiskiem niepokojącym. Stanowiły one prawie 11,3% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku. Liczną grupę reprezentowały również osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym (172 osoby), których odsetek wśród osób starszych w gminie wynosił blisko 42%.

Tabela 37. Osoby niepełnosprawne w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

poziom wykształcenia	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych
wyższe	14	3,1%
policealne	8	1,8%
średnie	79	17,7%
zasadnicze zawodowe	125	28,0%
podstawowe ukończone	165	36,9%

podstawowe nieukończone	37	8,3%
nieustalony	1	0,02%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Niski poziom wykształcenia w istotny sposób utrudnia osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie na rynku pracy i utrzymanie posiadanego zatrudnienia. W 2002 roku najliczniejszą grupę wśród osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (165 osób) i zasadniczym zawodowym (125 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił odpowiednio 36,9% i 28%.

Tabela 38. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych
aktywni zawodowo pracujący	80	17,9%
aktywni zawodowo bezrobotni	20	4,5%
bierni zawodowo	345	77,2%
nieustalony status na rynku pracy	2	0,4%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. W 2002 roku zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie była bierna zawodowo (345 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił aż 77,2%. Aktywnych zawodowo było 100 osób dotkniętych niepełnosprawnością. Wśród nich dominowały osoby posiadające zatrudnienie (80 osób).

18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności,

środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 39. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Ustronie Morskie w latach 2007-2009.

Tabela 40. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2007-2009

wielkość wydatków	2007 r.	2008 r.	2009 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	232.962 zł	252.078 zł	260.200 zł
na przeciwdziałanie narkomanii	4.000 zł	6.000 zł	6.000 zł
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	–	–	–
razem	236.962 zł	258.078 zł	266.200 zł

Dane Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu Morskim.

W 2009 roku wysokość kwot wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie była wyższa niż w latach 2007-2008 (266.200 zł w stosunku do odpowiednio 236.962 i 258.078 zł). W analizowanym okresie zwiększały się środki finansowe przeznaczane na walkę z alkoholizmem oraz kwoty wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii.

Jak wspomniano powyżej, ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności Komisji w gminie Ustronie Morskie oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 41. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	27	27	27
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	29	30	30
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	65	65	65
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	–	1	–
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	65	65	65
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	–	–	–
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	15	19	17

liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	2	1
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	5	4	5
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	4	3	5
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	–	2	2

Dane Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu Morskim.

W latach 2007-2009 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie nie ulegała zmianom (27; limit punktów uchwalony przez Radę Gminy wynosił na koniec 2009 r. 128). Liczba przeprowadzonych w nich kontroli nieznacznie się zwiększyła (z 29 w 2007 r. do 30 w 2009 r.). Liczba wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych także się nie zmieniała (65) – tyle samo pozytywnych opinii w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydała GKRPA. W uzupełnieniu powyższych danych warto dodać, iż w analizowanym okresie podjęto tylko 1 decyzję w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (w 2008 r.).

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała również rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu. W latach 2007-2009 liczba osób nimi objętych ulegała wahaniom (od 15 w 2007 r. poprzez 19 w 2008 r. do 17 w 2009 r.). Nieznacznie wahała się również liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (od 1 w 2007 r. poprzez 2 w 2008 r. do 1 w 2009 r.). Warto dodać, iż w 2009 r. 2 osoby z gminy zobowiązane do leczenia odwykowego objęto nadzorem kuratora.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2007-2009 liczba osób dotkniętych tym problemem, z którymi kontaktowała się GKRPA, nieznacznie się zmieniała (od 5 w 2007 r. poprzez 4 w 2008 r. do 5 w 2009 r.). Niewielkim zmianom ulegała też liczba sprawców przemocy, których GKRPA skierowała na terapię (z 4 w 2007 r. poprzez 3 w 2008 r. do 5 w 2009 r.). W latach 2008-2009 Komisja złożyła w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie po 2 zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Obok Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełnią inne jednostki i grupy wsparcia. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 42. Jednostki i grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie

nazwa jednostki	adres jednostki
Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym	ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie
Klub Promocji Zdrowego Stylu Życia „Uśmiech”	ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie
Grupa Samopomocowa AA „Bursztyn”	ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie
Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci	ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie
Interdyscyplinarny zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie

Dane Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu Morskim.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie świadczy również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2007-2009 była ona udzielana rodzinom i osobom w rodzinach, które zmagają się z alkoholizmem. Liczba beneficjentów korzystających ze wsparcia GOPS-u z tego powodu spadała (liczba rodzin: z 13 w 2007 r. do 12 w 2009 r., liczba osób w rodzinach: z 22 w 2007 r. do 17 w 2009 r.).

Ważną rolę w walce z uzależnieniami odgrywa profilaktyka szkolna i środowiskowa. W tym zakresie w 2009 r. w Klubie Promocji Zdrowego Stylu Życia „Uśmiech” odbywały się m.in. spotkania otwarte z terapeutą ds. uzależnień z Wojewódzkiego Ośrodka Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Stanominie, prowadzone były zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych, wspólnie z grupą AA „Bursztyn” organizowane były imprezy okolicznościowe związane z abstynencją członków (w tym również spotkania z innymi grupami AA z Polski), spotkania świąteczne, spotkania motywujące dotyczące zdrowego stylu życia oraz aktywności społecznej, zaś w szkołach realizowano programy edukacyjne, przeprowadzono profilaktyczne zajęcia dotyczące uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz przemocy i agresji, odbywały się również spektakle teatralne poruszające tematy dotyczące uzależnień, agresji i przemocy szkolnej jak i domowej. Przystąpiono również do ogólnopolskich programów profilaktycznych „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz „Czy twoje picie jest bezpieczne”.

19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy. W ramach diagnozy problemów społecznych gminy Ustronie Morskie badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. sołtysów, radnych, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 39 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie.

Atuty gminy

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o największe atuty gminy. Wskazując je, respondenci zwrócili szczególną uwagę na dobre położenie geograficzne gminy, łagodny, leczniczy klimat, szerokie plaże oraz zadbane obiekty i ulice. Duże znaczenie przywiązywali również do walorów krajobrazowych gminy, doceniając sprzyjającą rozwojowi turystyki atrakcyjność otoczenia przyrodniczego.

Mieszkańcy Ustronia Morskiego podkreślali także korzyści płynące z turystycznego charakteru miasta, a mianowicie możliwość zarabiania w sezonie letnim. Wysoko ocenili również gospodarność i sprawne, długoletnie zarządzanie przez władze gminy.

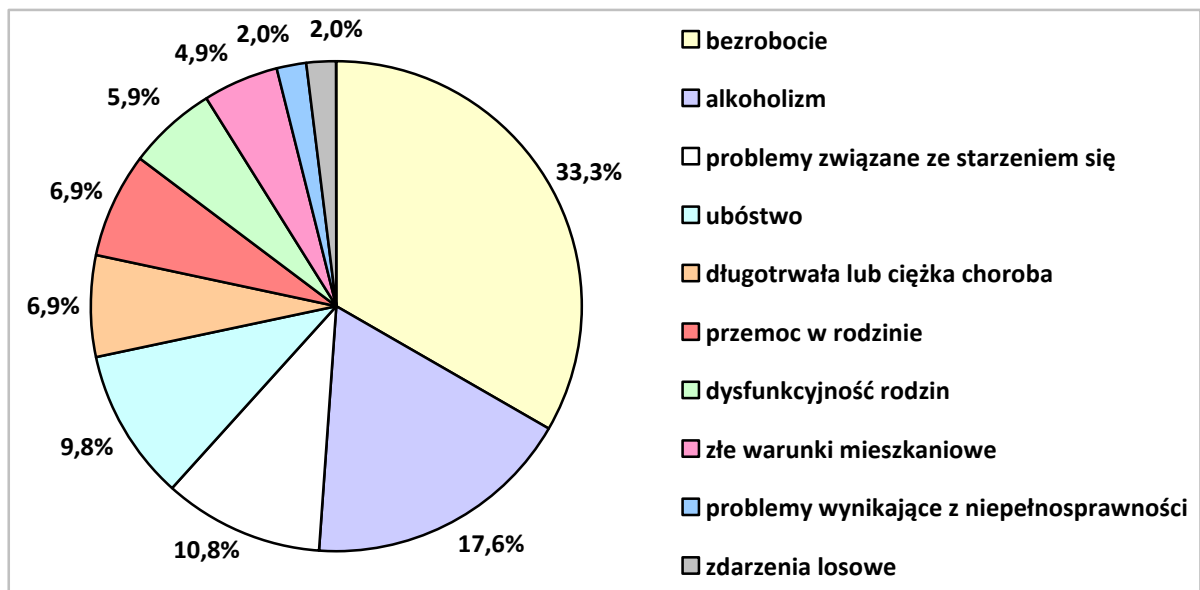
Słabe strony gminy

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony gminy. Najczęściej wymienianą słabością był brak miejsc pracy, a zwłaszcza zbyt mała liczba całorocznych zakładów pracy oraz niska skuteczność instytucji w aktywizacji bezrobotnych. Za ważne problemy respondenci uznali również ograniczoną liczbę mieszkań komunalnych, mało terenów zielonych i ławek, a także brak toalet w centrum. W zakresie infrastruktury drogowej badani wskazywali ograniczoną liczbę miejsc parkingowych, jak również brak podjazdów dla wózków. Według ankietowanych bolączką gminy są także deficyty w infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej, najbardziej widoczne w przypadku placów zabaw. Brakuje także miejsc spotkań dla młodzieży czy seniorów (np. całorocznych bezalkoholowych kawiarni), jak również supermarketu z taną żywnością.

Analizując słabe strony gminy, respondenci wspominali także o zbyt krótkim sezonie turystycznym, wysokich kosztach utrzymania oraz ubóstwie rodzin niepełnych i wielodzietnych. Zwracali także uwagę na zbyt mało atrakcji turystycznych i słabą promocję gminy. Niektórzy badani stwierdzili, że istotnymi problemami są handel uliczny oraz „pole namiotowe” z piwem na plaży.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

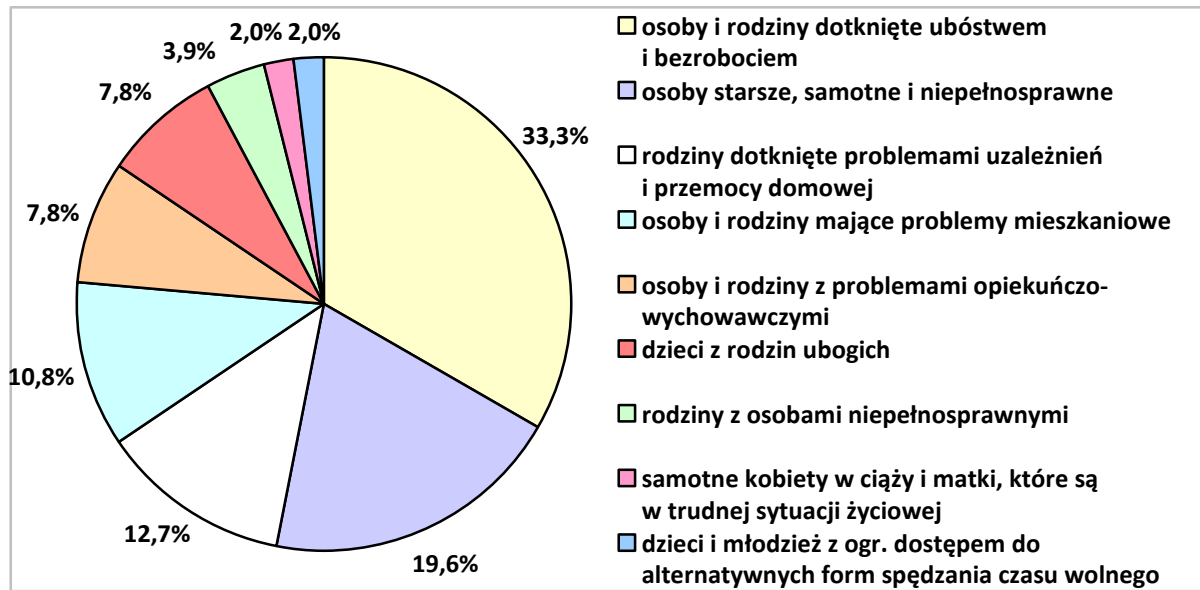

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli bezrobocie (33,3%) oraz alkoholizm (17,6%). Szczególną uwagę zwrócili również na problemy związane ze starzeniem się (10,8%), ubóstwo (9,8%), długotrwałą lub ciężką chorobę oraz przemoc w rodzinie (po 6,9%), dysfunkcyjność rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci i rozpad więzi rodzinnych (5,9%), a także złe warunki mieszkaniowe (4,9%). W dalszej kolejności wymienili problemy wynikające z niepełnosprawności oraz zdarzenia losowe (po 2,0%).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali podali kategorie osób i grup, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych występujących w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie

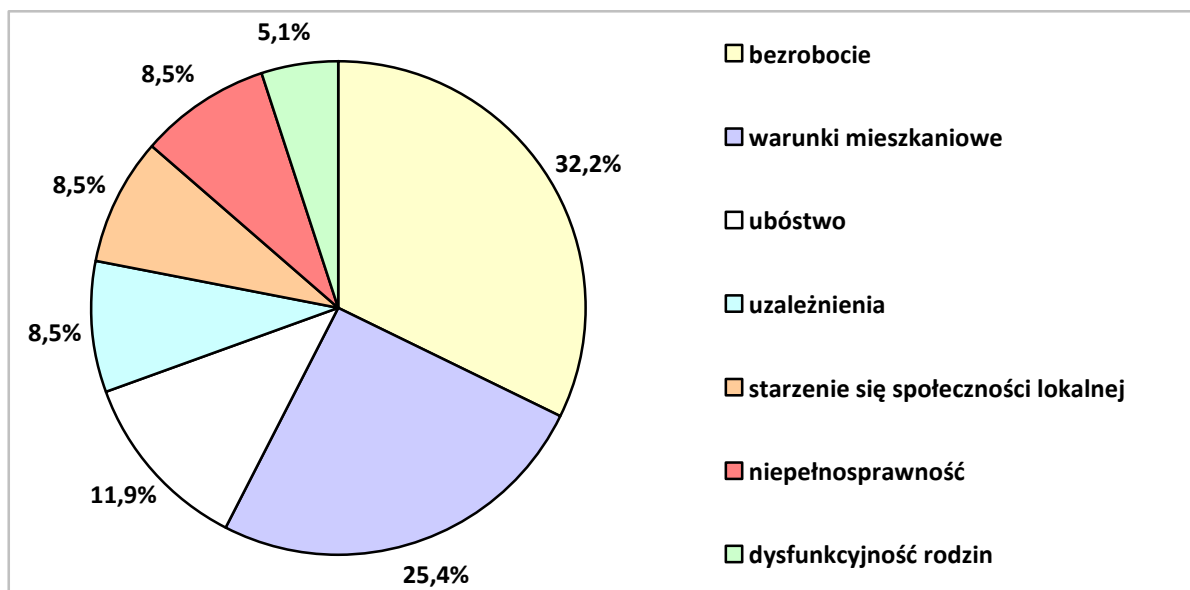

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (33,3%) stwierdziło, że grupą, która najbardziej odczuwa skutki problemów społecznych w gminie, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem. Liczne grono wśród ankietowanych stanowili również ci, którzy wskazali na osoby starsze, samotne i niepełnosprawne (19,6%), osoby i rodziny zmagające się z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie (12,7%) oraz osoby i rodziny mające problemy mieszkaniowe (10,8%). Zdaniem respondentów z następstwami problemów społecznych w gminie zmagają się również osoby i rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz dzieci z rodzin ubogich (po 7,8%), a także rodziny z osobami niepełnosprawnymi (3,9%), samotne kobiety i matki, które są w trudnej sytuacji życiowej oraz dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (po 2,0%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niewystarczająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (32,2%), warunki mieszkaniowe (25,4%) oraz ubóstwo (11,9%), a także uzależnienia, starzenie się społeczności lokalnej i niepełnosprawność (po 8,5%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w gminie?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani szczególnie nacisk położyli na przeciwdziałanie bezrobociu oraz rozbudowę mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego. Za równie istotne uznali podjęcie kroków w celu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, zwiększenia pomocy ludziom starszym, samotnym i niepełnosprawnym, likwidowanie barier architektonicznych, a także świadczenie pomocy materialnej przez GOPS.

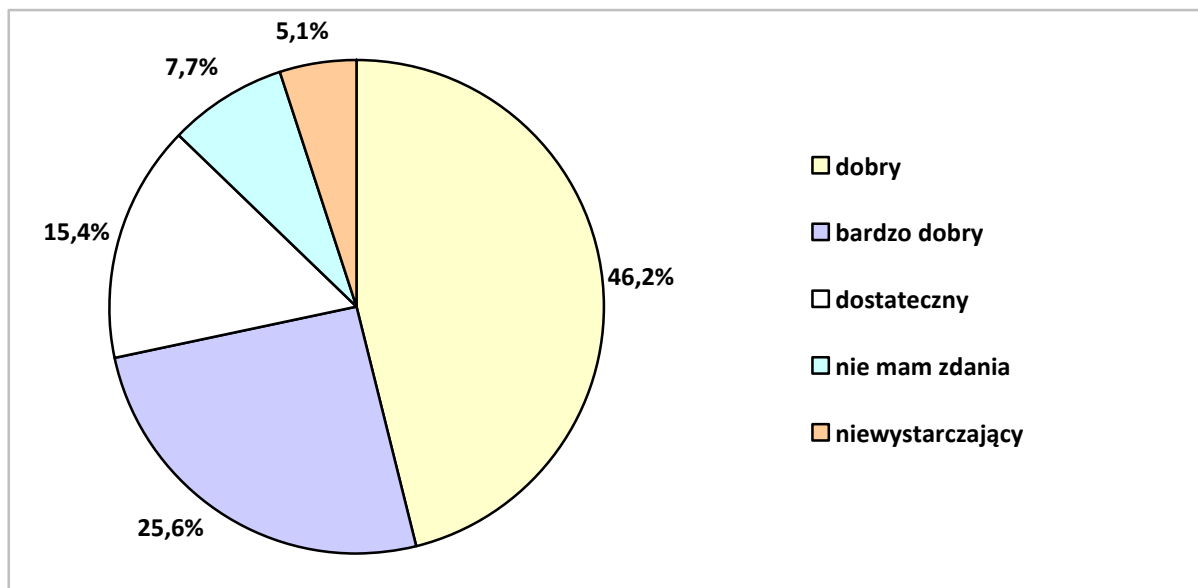
Do ważnych działań, które wymagają podjęcia w gminie, respondenci zaliczyli także przedsięwzięcia służące zmniejszeniu skali problemu uzależnień. Wśród nich uwydatnili te, które wiążą się z profilaktyką oraz zwiększeniem dostępności terapii, jak również wsparciem rodzin uzależnionych.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w gminie

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie, bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczyli do nich: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd i Radę Gminy, Powiatowy Urząd Pracy oraz Gminny Ośrodek Kultury. Ważną rolę do odegrania przypisali również Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Klubowi AA, Towarzystwu Przyjaciół Dzieci i placówkom oświatowym. Zwrócili także uwagę na jednostki ochrony zdrowia.

Kolejne kwestie poruszone w ankiecie dotyczyły dostępności w gminie placówek służby zdrowia, oświatowo-wychowawczych, kulturalnych oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych. Jednocześnie poproszono badanych o wskazanie deficytów w powyższym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

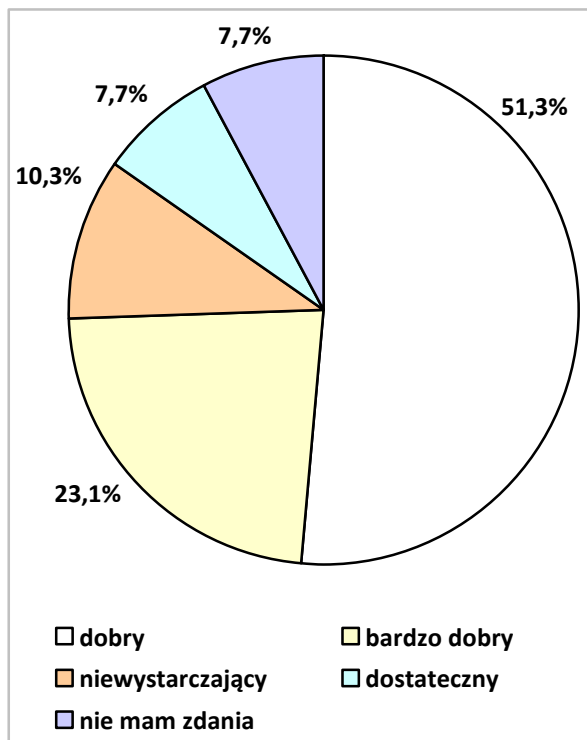

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

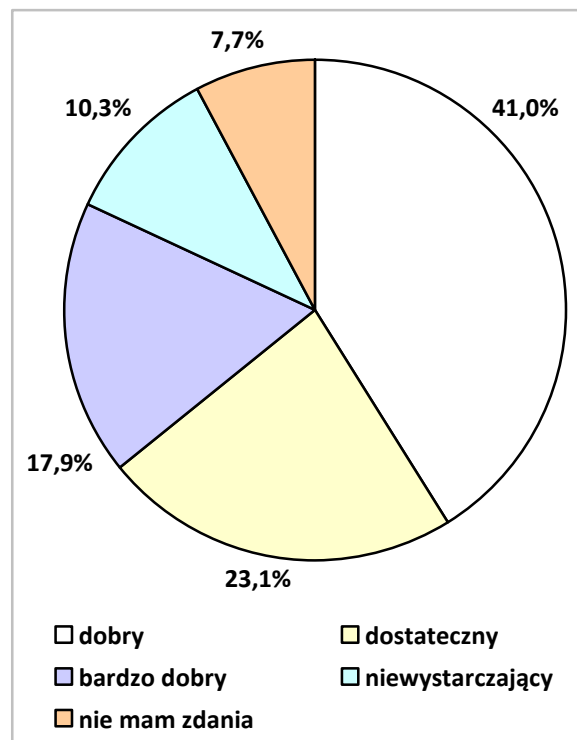
Większość respondentów pozytywnie oceniła dostępność placówek służby zdrowia w gminie. Ponad 46% z nich uznało ją za dobrą, 25,6% za bardzo dobrą, a 15,4% za dostateczną. Jedyne 5,1% badanych stwierdziło, że jest ona niewystarczająca, zaś 7,7% badanych nie miało w tej sprawie zdania.

Do lekarzy, których w gminie brakuje, bądź do których trudno się dostać, ankietowani zaliczali najczęściej: kardiologa, okulistę, chirurga i ginekologa.

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

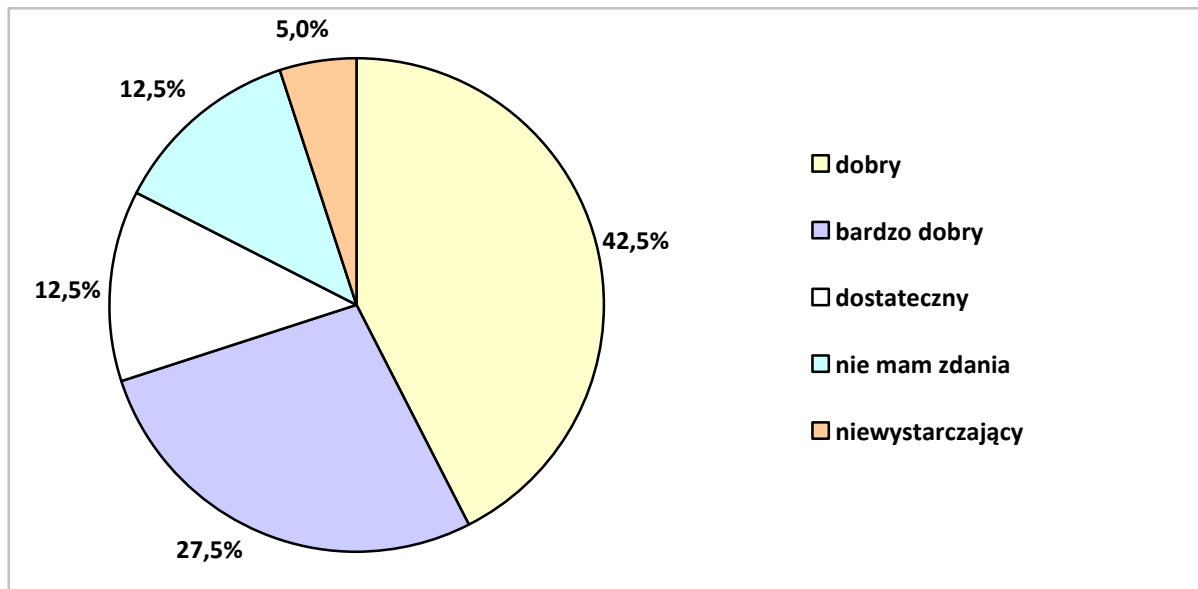

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 51% respondentów stwierdziło, że dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie jest dobry, a 23,1% – że bardzo dobry. Za dostateczny uznało go 7,7%. Negatywnie dostępność placówek oświatowo-wychowawczych oceniło 10,3% ankietowanych, natomiast 7,7% nie miało w tej sprawie zdania. W przypadku dostępu do placówek kulturalnych, za dobry uznało go 41,0% badanych. Ocenę dostateczną wystawiło 23,1% ankietowanych, bardzo dobrą 17,9%, zaś 10,3% badanych nie było zadowolonych z dostępu do nich. 7,7% zapytanych nie miało w tej sprawie zdania.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w gminie brakuje, bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali najczęściej kino, a także miejsca spotkań dla młodzieży i seniorów, dużo rzadziej natomiast teatr czy pracownię muzyczną.

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

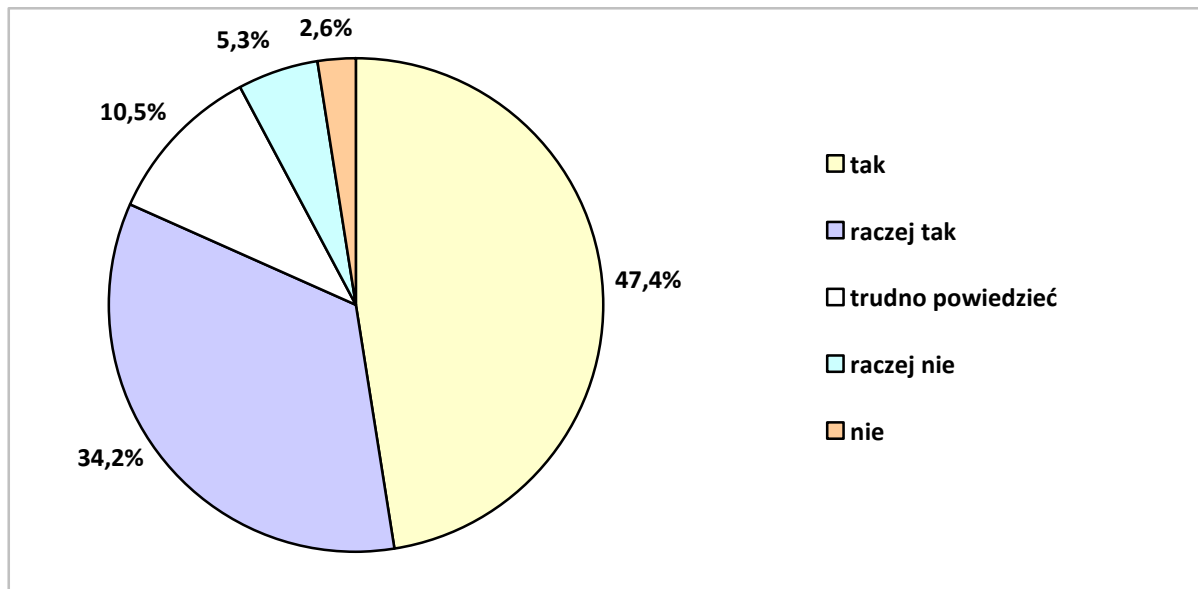
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 42% respondentów dobrze oceniło dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie, kolejne 27,5% przyznało, że jest on bardzo dobry, a opinię dostateczny w tej sprawie przedstawiło 12,5% ankietowanych. Jedynie 5% badanych uznało, że jest on niewystarczający, Jednocześnie zdania na ten temat nie miało 12,5% respondentów.

W przypadku deficytów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani najczęściej wymieniali niedostatek takich obiektów jak: basen, place zabaw dla dzieci, boisko, korty tenisowe, lodowisko czy ścieżki zdrowia.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające uzyskać od respondentów opinie na temat stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (w sumie 81,6%) stwierdziła, że czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmienną opinię wyraziło łącznie 7,9% badanych. Jednocześnie zdania w tej sprawie nie miało 10,5% respondentów.

20. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2009 roku w gminie Ustronie Morskie funkcjonowało 9 organizacji pozarządowych. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego (Program współpracy z gminy Ustronie Morskie z organizacjami pozarządowymi, podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego oraz stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego), podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych gminy, dofinansowywania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego oraz lokalowego organizacji oraz doradztwa i konsultacji. Ponadto samorząd

współpracował z 3 organizacjami pozarządowymi spoza gminy, tj. z Oddziałem Miejskim Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Kołobrzegu, Ligą Obrony Kraju oraz Zarządem Rejonowym Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Kołobrzegu. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w gminie.

Tabela 43. Organizacje pozarządowe w gminie w 2009 roku

Lp.	Nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania	Kategoria klienta
1.	Stowarzyszenie „SAMI SWOI” ul. Bolesława Chrobrego 9, 78-111 Ustronie Morskie	<ul style="list-style-type: none"> – wypowiedanie się w sprawach publicznych dotyczących mieszkańców gminy Ustronie Morskie, – zrzeszanie osób zainteresowanych promocją gminy oraz dbaniem o jej rozwój, – tworzenie warunków dla wykorzystywania obywatelskiego prawa do czynnego uczestnictwa w życiu publicznym, wyrażania poglądów oraz realizacji indywidualnych oraz grupowych zainteresowań społeczności lokalnych, – upowszechnianie wiedzy o samorządzie lokalnym, jego kompetencjach, organizacji, źródłach finansowania oraz obywatelskich formach konsultowania i podejmowania decyzji, – analiza bieżącej działalności samorządu gminnego i powiatowego oraz formułowanie wniosków, postulatów i opinii do tych działań, – pozyskiwanie radnych wszystkich szczebli samorządów do prezentowania stanowiska Stowarzyszenia „Sami Swoi” przed organami samorządów, – konsultacje społeczne, zbieranie wniosków dotyczących potrzeb społeczności lokalnych oraz dyskusja i koordynacja inicjatyw społecznych na wszystkich szczeblach samorządu, – kreowanie liderów oraz pozyskiwanie aktywnych członków wśród społeczności lokalnej 	mieszkańcy gminy
2.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Ustronie Morskie NASZA GMINA ul. Bolesława Chrobrego 68/13a, 78-111 Ustronie Morskie	<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie i propagowanie inicjatyw, postaw i działań sprzyjających kształtowaniu pozytywnego wizerunku gminy, – wytwarzanie atmosfery zaufania i szacunku do tradycji wartości chrześcijańskich, a także przyczyniania się do turystycznego i gospodarczego rozwoju gminy, – wspieranie organizacyjne i rzeczowe osób 	mieszkańcy gminy

		fizycznych i jednostek organizacyjnych, które podejmują takie działania	
3.	Stowarzyszenie Samorządowo-Gospodarcze „Pomorze” ul. Wojska Polskiego 15 c, 78-111 Ustronie Morskie	<ul style="list-style-type: none"> – rozwiązywanie i propagowanie inicjatyw gospodarczych, podstaw i działań sprzyjających wzrostowi poziomu usług, handlu i rozwojowi drobnego rzemiosła mieszkańców Ustronia Morskiego, – wytwarzanie atmosfery zaufania i szacunku do działalności gospodarczej, zwłaszcza przez urzędników i przedstawicieli instytucji kontrolnych, – upowszechnianie oświaty, kultury, sztuki i sportu, – aktywne uczestniczenie w rozwoju gminy Ustronia Morskiego, – prowadzenie działalności charytatywnej na rzecz swoich członków oraz wspieranie organizacyjne i rzeczowe osób fizycznych i jednostek organizacyjnych, które podejmują takie działania 	mieszkańcy gminy
4.	Stowarzyszenie Wspierania i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ul. Wojska Polskiego 28, 78-111 Ustronie Morskie	<ul style="list-style-type: none"> – niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym, – wspomaganie różnorodnych form rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, – wspieranie i podejmowanie działań w zakresie turystyki i współpracy z instytucjami i osobami prywatnymi w zakresie organizacji rehabilitacji i turystyki, – pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym w przełamaniu barier społecznych w komunikowaniu się, – prowadzenie domów pomocy społecznej o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym dla osób niepełnosprawnych oraz starszych 	osoby niepełnosprawne i starsze
5.	Nadmorski Klub Sportowy „ASTRA” ul. Bolesława Chrobrego 68/13a, 78-111 Ustronie Morskie	<ul style="list-style-type: none"> – planowanie i organizowanie życia sportowego mieszkańców gminy, – angażowanie wszystkich mieszkańców do różnorodnych form aktywności ruchowej, gier i zabaw, – uczestniczenie w imprezach sportowych, – organizowanie zajęć sportowych dla członków Klubu, – organizowanie działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych, – organizowanie różnorodnych form współzawodnictwa sportowego, – kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych 	mieszkańcy gminy

6.	Uczniowski Klub Sportowy „SOKÓL” ul. Wojska Polskiego 8, 78-111 Ustronie Morskie	<ul style="list-style-type: none"> – rozwój sportu i kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży – propagowanie dyscyplin: – badminton – siatkówka, – lekkoatletyka 	dzieci i młodzież
7.	Ochotnicza Straż Pożarna w Ustroniu Morskim, ul. Geodetów 1, 78-111 Ustronie Morskie	<ul style="list-style-type: none"> – zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami, – udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, – informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalnej i oświatowej, – wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej, – działanie na rzecz ochrony środowiska, – wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych na terenie działalności OSP, – uczestniczenie i reprezentowanie OSP w organizacjach samorządowych i przedstawicielskich 	mieszkańcy gminy
8.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kukini, Kukinia 20, 78-111 Ustronie Morskie	<ul style="list-style-type: none"> – zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami, – udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, – informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalnej i oświatowej, – wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej, – działanie na rzecz ochrony środowiska, – wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych na terenie działalności OSP, – uczestniczenie i reprezentowanie OSP w organizacjach samorządowych i przedstawicielskich 	mieszkańcy gminy

9.	Ochotnicza Straż Pożarna w Rusowie, Rusowo 18 a, 78-111 Ustronie Morskie	<ul style="list-style-type: none"> – zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami, – udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, – informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalnej i oświatowej, – wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej, – działanie na rzecz ochrony środowiska, – wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych na terenie działalności OSP, – uczestniczenie i reprezentowanie OSP w organizacjach samorządowych i przedstawicielskich 	mieszkańcy gminy
10.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski, ul. Katedralna 4, 78-100 Kołobrzeg	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja zastępczych środowisk rodzinnych dla dzieci osieroconych (adopcja, organizacja rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka), – opieka i pomoc udzielana dzieciom rodzin biednych, w tym dotkniętych bezrobociem, patologicznych, wielodzietnych, rozbitych itp. (pomoc materialna, dożywianie, poradnictwo itp.), – opieka i pomoc rodzinom wychowującym dzieci przewlekle chore i niepełnosprawne 	mieszkańcy gminy
11.	Liga Obrony Kraju	<ul style="list-style-type: none"> – umacniania obronności RP, – kultywowanie tradycji narodowych i tradycji oręża polskiego, – współpraca z organami administracji państwowej oraz samorządu terytorialnego, a także organizacjami społecznymi, działającymi na rzecz wychowania patriotycznego i przygotowania obronnego społeczeństwa 	mieszkańcy gminy
12.	Polskie Związki Emerytów, Rencistów i Inwalidów, ul. Graniczna 7, 78-100 Kołobrzeg	<ul style="list-style-type: none"> – poprawienie warunków socjalno-bytowych emerytów, rencistów i inwalidów oraz ich uczestniczenie w życiu społecznym, – organizowanie życia kulturalnego członków, – reprezentowanie interesów członków wobec organów władz, administracji oraz popularyzowanie ich problemów wśród społeczeństwa 	emeryci, renciści i inwalidzi

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

W 2009 roku w gminie Ustronie Morskie była 1 parafia Kościoła rzymskokatolickiego
Dane szczegółowe na jej temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 44. Kościoły w gminie w 2009 roku

Lp.	Nazwa parafii	Adres kościoła
1.	Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	ul. Wojska Polskiego, 78-111 Ustronie Morskie
2.	Filia Kościoła Parafialnego	Rusowo, 78-111 Ustronie Morskie

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, który jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo;
- rodzina, dziecko i młodzież;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie;
- bezdomność;
- starość;
- niepełnosprawność;
- kapitał społeczny i ludzki;
- inne mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia w gminie, w tym wśród kobiet • przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia • prowadzenie przez pracowników socjalnych działań służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym osób w wieku 45 lat i więcej • upowszechnianie ofert pracy, także z zagranicy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone działania mające na celu zachęcanie inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy, • brak działań wpływających na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy • brak działań służących ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • spadek poziomu bezrobocia, w tym wśród osób w wieku 45 lat i więcej • spadek poziomu bezrobocia wśród kobiet • malejąca liczba osób bezrobotnych wymagających aktywizacji • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • korzystanie przez osoby bezrobotne z dostępu do europejskich rynków pracy • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach • możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • wzrost liczby inwestorów tworzących nowe miejsca pracy • możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież • brak wzrostu poziomu nielegalnego zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych • postępujące zjawisko ubóstwa

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • efektywnie prowadzona praca socjalna • analizowanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań inicjujących powstawanie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • brak działań mających na celu rozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci

<ul style="list-style-type: none"> • dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • koordynowanie działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • rozwijanie opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego • działania mające na celu podniesienie poziomu nauczania • dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu • prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia • prowadzenie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców 	<p>i młodzieży</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak działań na rzecz rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego
<p>szanse</p>	<p>zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • spadek liczby rodzin dysfunkcyjnych • istnienie warunków do prowadzenia pracy socjalnej • dostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • brak wzrostu liczby rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • wystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży • możliwość poprawy skuteczności pomocy udzielanej rodzinom, dzieciom i młodzieży dzięki koordynacji działań instytucji wspierających te grupy • dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej • odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców • dobra dostępność opieki medycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • brak grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • niemożność kontynuowania przez młodzież nauki na poziomie ponadgimnazjalnym • niewzrastająca liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego • niewielka liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży

Obszar UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień • zapewnianie dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień • kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe • prowadzenie wśród rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień • diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych • inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • pozyskiwanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą domową • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie • różnorodne działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • tworzenie zespołów interdyscyplinarnych • zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia • kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> •
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami • funkcjonowanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • wzrastająca wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami • zaprogramowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • brak wzrostu liczby osób, w stosunku 	<ul style="list-style-type: none"> • malejąca liczba osób wyleczonych z uzależnień • niezwiększająca się liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychospołecznego i prawnego • brak wzrostu liczby osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem odwykowym • obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej • niezmnijająca się skala zjawiska

<p>do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia • brak wzrostu liczby osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych 	<p>nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • niewzrastająca ilość kadry pracującej z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie • brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie • niewzrastająca liczba rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy w rodzinie
---	--

Obszar BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie problemu bezdomności • zapobieganie bezdomności oraz prowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych • informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • prowadzenie działań na rzecz reintegracji zawodowej osób bezdomnych • udzielanie wsparcia osobom bezdomnym przybywającym z innych gmin • zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności • prowadzenie działań uwrażliwiających mieszkańców na problemy osób bezdomnych • działania mające na celu zwiększenie akceptacji społecznej osób bezdomnych • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> • niezapewnianie osobom bezdomnym schronienia • brak standaryzowania usług świadczonych osobom bezdomnym • brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych • posiadanie przez bezdomnych wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • niewzrastająca liczba osób bezdomnych wymagających schronienia • odpowiednia jakość usług świadczonych osobom bezdomnym • niewzrastająca liczba osób bezdomnych zmagających się z bezrobociem • niewzrastająca liczba osób bezdomnych przybyłych z innych gmin • społeczna akceptacja osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie problemu bezdomności • niewzrastająca liczba osób wychodzących z bezdomności • ograniczone możliwości realizowania indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • zjawisko minimalizowania problemów osób bezdomnych • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • badanie liczebności osób starszych • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie wystarczającą liczbą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych • kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej • prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych • prowadzenie wśród osób starszych działań prozdrowotnych • umożliwianie osobom starszym kontynuowania aktywności zawodowej • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych • prowadzenie działań mających na celu poprawę sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym codzienne życie • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych • działania inicjujące w gminie wolontariat na rzecz osób starszych • zapewnianie osobom młodym warunków do pozostania w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań mających na celu zapewnienie osobom starszym wsparcie w ramach małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu)
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy • możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny • funkcjonowanie w gminie grupy wsparcia i instytucji wsparcia dla osób starszych • dobra dostępność domów pomocy społecznej • dobry poziom życia osób starszych • zwiększający się udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych • brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych • odpowiednia do potrzeb osób starszych infrastruktura techniczna • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby osób starszych • brak wzrostu liczby osób starszych korzystających z usług opiekuńczych • nieodpowiedni dostęp osób starszych do małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu) • mała liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu • migracja osób młodych, wykształconych do większych jednostek administracyjnych

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań służących określeniu liczby osób niepełnosprawnych • informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • wystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym • inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych • podejmowanie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym • udział w likwidowaniu barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych • prowadzenie działań mających na celu zwiększenie wśród mieszkańców gminy akceptacji osób niepełnosprawnych • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych • działania inicjujące wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • brak wzrostu liczby osób niepełnosprawnych • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • brak wzrostu liczby osób niepełnosprawnych wymagających opieki i wsparcia ze strony pracowników GOPS-u • niezwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających wsparcia • funkcjonowanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych • istnienie bazy rehabilitacyjnej • brak barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wystarczającej wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu

<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba dzieci wymagających umieszczenia w grupach i klasach integracyjnych • brak zjawiska marginalizowania problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych • wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych 	
--	--

Obszar KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • prowadzenie działań zapobiegających wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej • diagnozowanie problemów społecznych w gminie • informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia • poprawianie jakości obsługi klientów GOPS-u • prowadzenie bazy danych o instytucjach wsparcia i organizacjach pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • inicjowanie wolontariatu • uświadamianie władzom gminy roli i potrzeb sektora pomocy społecznej • przeciwdziałanie negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań w zakresie inicjowania powstawania nowych placówek pomocy społecznej
szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego • dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej • niepopadanie w rutynę i brak syndromu wypalenia zawodowego u pracowników pomocy społecznej • wystarczająca wiedza na temat problemów 	<ul style="list-style-type: none"> • mała liczba wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia

<p>społecznych w gminie</p> <ul style="list-style-type: none">• posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia• odpowiednia jakość obsługi klientów GOPS-u,• dostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej• posiadanie przez pracowników pomocy społecznej wiedzy na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom• wystarczająco dofinansowany system pomocy społecznej• świadomość władz gminy co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej• zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej• istnienie organizacji pozarządowych• włączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe	
--	--

22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie obejmowała kilkanaście zagadnień. Analiza **sytuacji demograficznej** wykazała, że w gminie spada liczba dzieci i młodzieży, wzrostowi ulega natomiast zarówno liczba osób w wieku produkcyjnym, jak i osób starszych. Tendencja ta implikuje konieczność dopasowania dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, a osobom starszym zapewnienia pomocy materialnej i rzeczowej, dostępu do usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

W odniesieniu do **infrastruktury technicznej**, diagnoza pozwoliła stwierdzić, iż stan techniczny sieci wodociągowych, ujęć wody oraz stacji uzdatniania w większości uznaje się za dobry. W latach 2007-2009 zrealizowano w gminie m.in. takie inwestycje, jak: budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Gwizd, budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej – ul. Polna i ul. Koszalińska, Zatorze oraz w miejscowości Kukinka, budowa promenady od Ustronia Morskiego do Sianożęt czy odtworzenie istniejących ostróg w morzu.

Jeśli chodzi o **komunikację** w gminie, dobre połączenia mają mieszkańcy miejscowości Sianożęty i Ustronie Morskie, z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy miejscowości Rusowo, Kukinia i Kukinka.

Analiza **sytuacji gospodarczej** gminy wykazała, że gmina pod względem rozwojowym ma charakter turystyczno-rolniczy. Miejscowości leżące w sąsiedztwie wybrzeża rozwijają się w oparciu o turystykę, natomiast tereny leżące na południu gminy, ze względu na dobre i urodzajne gleby, zajmują się rolnictwem. Na terenie gminy istnieje tylko jeden duży zakład produkcyjny – jest to Zakład Przetwórstwa Ryb Superfish S.A.

Generalnie liczba prywatnych podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie w latach 2007-2009 systematycznie zwiększała się. Działały one głównie w takich sekcjach, jak: handel i naprawy, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, budownictwo, przemysł oraz transport.

Gospodarka determinuje sytuację na **rynku pracy**. Jej analiza wykazała, że na koniec 2009 roku liczba osób bezrobotnych w gminie nieznacznie wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim (wśród nich większość stanowili mężczyźni). Najczęściej bez zatrudnienia pozostawały osoby młode z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy, oraz osoby mające za sobą kilkanaście lat pracy, którym z kolei powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy.

Co się tyczy **zasobów i warunków mieszkaniowych**, w latach 2007-2009 liczba mieszkań w gminie Ustronie Morskie nie ulegała zmianom. Niepokój budził fakt, że w tym czasie nie oddano w gminie do użytkowania ani jednego nowego mieszkania. Nie powstał także żaden budynek niemieszkalny. W analizowanym okresie liczba rodzin, które nie mogą pokryć całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywały dodatek mieszkaniowy, zmniejszała się.

Problemem związanym ze złą polityką mieszkaniową i deficytem mieszkań jest eksmisja. Najczęściej prowadzi ona do **bezdomności**, która – jak wykazała diagnoza – nie urasta w gminie Ustronie Morskie do rangi problemu społecznego, a jest jedynie zjawiskiem i przez większą część roku ma charakter jednostkowy.

Co do **zasobów edukacyjnych** gminy, na jej terenie funkcjonują 3 placówki oświatowo-wychowawcze, w tym w tym 1 przedszkole oraz szkoła podstawowa i gimnazjum (w ramach Zespołu Szkół w Ustroniu Morskim). Jeśli chodzi o **instytucje kultury**, działalność w gminie prowadzą: Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna z 1 filią. W gminie odbywa się wiele imprez kulturalnych, wśród których wyróżniają się: Majówka – Dni Ustronia Morskiego, Dożynki Gminne, Warsztaty Morka, Noc Cygańska oraz Piknik Rodzinny w Sianożętach.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w gminie jest dość dobrze rozwinięta. Składają się na nią m.in. takie obiekty, jak: kompleks boisk sportowych i stadion sportowy, boisko ORLIK 2012, basen otwarty – Centrum Sportowo-Rekreacyjne HELIOS, siłownia gminna oraz sala sportowa w Rusowie. W gminie działają również kluby sportowe, w tym uczniowskie, a także Koło Polskiego Związku Wędkarskiego, strzelnica LOK-u oraz Ośrodek Jeździecki „ERANIA”, zaś miłośnicy sportów rowerowych mają do dyspozycji ścieżkę rowerową.

Jeśli chodzi o **walory turystyczne**, terytorium gminy w całości jest położone na obszarze mezoregionu Wybrzeża Słowińskiego i dlatego gmina jest od blisko stu lat znanym kurortem letniego wypoczynku. Na jej bazę noclegową składają się 294 obiekty z miejscami noclegowymi dla 12.824 osób: hotele (5), ośrodki wczasowe i kolonijne (88), kwatery prywatne (175), gospodarstwa agroturystyczne (14), pola namiotowe (11) oraz działający w sezonie letnim camping. Gmina posiada szeroka ofertę aktywnego spędzania wolnego czasu, na jej terenie można również zwiedzić wiele ciekawych zabytków, których historia sięga nawet XII w. Większość z nich zlokalizowana jest w miejscowości Rusowo (m.in. jedna z najstarszych świątyń chrześcijańskich na Pomorzu – Kościół filialny z XIV w. pw. Matki Boskiej Różańcowej, Park Podworski z 8 pomnikami przyrody, a także rosnące w Lesie Kołobrzeskim najstarsze dęby w Polsce – dąb „Bolesław” (800 lat) i dąb „Warcisław” (640 lat).

Co się tyczy **infrastruktury zdrowotnej**, w gminie funkcjonuje 1 niepubliczny zakład opieki zdrowotnej, prowadzona jest 1 prywatna praktyka lekarska oraz działa 1 apteka. Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dzieci i młodzieży są: zaburzenia refrakcji i akomodacji, alergie pokarmowe, otyłość, zniekształcenia kręgosłupa oraz dychawica oskrzelowa. Dorosła populacja gminy najczęściej zmagają się natomiast z chorobami układu krążenia, chorobami układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej, chorobami obwodowego układu nerwowego i cukrzycą.

Analiza **sytuacji dziecka** w gminie wykazała, że problemami, które najczęściej dotykają dzieci, młodzież i ich rodziny, są przemoc werbalna w środowisku rówieśniczym i częste używanie wulgaryzmów, problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego, zaniedbanie przez dom oraz stosowanie agresji i przemocy w grupie rówieśniczej. Z kolei analiza potrzeb dzieci i młodzieży pokazała konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do placów zabaw i obiektów sportowych.

Jeśli chodzi o stan **bezpieczeństwa publicznego**, w 2009 roku popełniono ogółem 327 przestępstw. Wśród nich ujawniono 67 nietrzeźwych kierujących. W kategorii przestępstw

kryminalnych dominowały przestępstwa przeciwko mieniu i zdrowiu, wśród których najczęściej odnotowywano kradzieże cudzej rzeczy, kradzieże z włamaniem oraz uszkodzenia mienia. Wśród sprawców przestępstw największą grupę stanowiły osoby w wieku 21-25 lat i 36-40 lat. W gronie osób, które dopuściły się przestępstw, odnotowano także 30 nieletnich.

Szeroko rozumianą **pomoc społeczną** w gminie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, którego kadre w 2009 roku stanowiło 8 osób. Na 1 pracownika socjalnego przypadało 1.183 mieszkańców, co oznacza, że wskaźnik zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, był spełniony. W wykonywaniu zadań GOPS współdziałał z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2008-2009 spadała; zmniejszał się również udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy. Największą grupę w ich gronie stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdziły dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej; w latach 2007-2009 najczęstszą przyczyną było ubóstwo, w dalszej kolejności bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz potrzeba ochrony macierzyństwa. W mniejszym stopniu mieszkańcy gminy korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak alkoholizm czy zdarzenie losowe.

Na koniec 2009 roku na infrastrukturę socjalną gminy, obok GOPS-u, składało się Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Mieszkańcy gminy Ustronie Morskie korzystali również z oferty Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu oraz jednostek wsparcia działających poza gminą, m.in. Domu Pomocy Społecznej we Włociborzu, Stowarzyszenia na rzecz Pomocy Ludziom Starym, Niepełnosprawnym i Potrzebującym Opieki „Senior” w Piotrowicach, Stowarzyszenia Użytkowników Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej oraz ich Rodzin i Przyjaciół „FENIKS” w Kołobrzegu, Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Warsztatów Terapii Zajęciowej w Kołobrzegu, Społecznego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego „Okruszek” w Kołobrzegu oraz Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Kołobrzegu.

Analiza **sytuacji osób niepełnosprawnych** pozwoliła stwierdzić, że ich udział w ogóle mieszkańców gminy był w 2002 roku wysoki i wynosił 12,8%. Osoby w wieku produkcyjnym dotknięte niepełnosprawnością stanowiły ponad 11% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku. Liczną grupę reprezentowały również osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym, których odsetek wśród osób starszych w gminie wynosił 42%. Najwięcej osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie posiadało wykształcenie podstawowe ukończone i zasadnicze zawodowe. Zdecydowana większość osób zmagających się z tym problemem była bierna zawodowo.

Diagnoza **problemów uzależnień i przemocy w rodzinie** pokazała, że ich rozmiar wyłaniający się z danych statystycznych może się różnić od faktycznego stanu. Świadczą o tym odczucia mieszkańców, którzy w badaniach ankietowych i monitoringowych często zaliczali te zjawiska do najpoważniejszych problemów społecznych w gminie.

W 2009 roku na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie przeznaczono nieco więcej środków finansowych niż w latach 2007-2008. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie nie ulegała zmianom, zaś liczba przeprowadzonych w nich kontroli nieznacznie się zwiększyła. Liczba wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych także nie zmieniała się, tyle samo pozytywnych opinii w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydała GKRPA. W analizowanym okresie podjęto tylko 1 decyzję w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W ramach swojej działalności GKRPA odbywała też rozmowy interwencyjno-motywuujące z osobami nadużywającymi alkoholu. W latach 2007-2009 liczba osób objętych takimi rozmowami ulegała wahaniom. Nieznacznie wahała się również liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2007-2009 liczba osób dotkniętych tym problemem, z którymi kontaktowała się GKRPA, nieznacznie się wahała, niewielkim zmianom ulegała też liczba sprawców przemocy, których GKRPA skierowała na terapię. W latach 2008-2009 w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie Komisja złożyła po 2 zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Obok GKRPA ważną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełnił Posterunek Policji oraz takie jednostki i grupy wsparcia, jak: Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym, Klub Promocji Zdrowego Stylu Życia „Uśmiech”, grupa samopomocowa AA „Bursztyn”,

Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci oraz Interdyscyplinarny zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Badania ankietowe w środowisku lokalnym wykazały, że za największe atuty gminy mieszkańcy uważają dobre położenie geograficzne gminy, łagodny, leczniczy klimat, szerokie plaże oraz zadbane obiekty i ulice. Duże znaczenie przywiązują również do walorów krajobrazowych, doceniając sprzyjającą rozwojowi turystyki atrakcyjność otoczenia przyrodniczego. Podkreślają także korzyści płynące z turystycznego charakteru miasta, a mianowicie możliwość zarabiania w sezonie letnim. Wysoko oceniają również gospodarność i sprawne, długoletnie zarządzanie przez władze gminy.

Najczęściej wymienianymi przez mieszkańców słabościami były z kolei: brak miejsc pracy, a zwłaszcza zbyt mała liczba całorocznych zakładów pracy, oraz niska skuteczność instytucji w aktywizacji bezrobotnych. Za ważne problemy respondenci uznali również ograniczoną liczbę mieszkań komunalnych, mało terenów zielonych i ławek, a także brak toalet w centrum. W zakresie infrastruktury drogowej mieszkańcy wskazywali ograniczoną liczbę miejsc parkingowych, jak również brak podjazdów dla wózków. Według nich bolączką gminy są także deficyty w infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej, najbardziej widoczne w przypadku placów zabaw. Brakuje także miejsc spotkań dla młodzieży czy seniorów (np. całorocznych bezalkoholowych kawiarni), jak również supermarketu z taną żywnością.

Do problemów najczęściej występujących w gminie, mieszkańcy zaliczyli bezrobocie oraz alkoholizm, na kolejnych miejscach problemy związane ze starzeniem się, ubóstwo, długotrwałą lub ciężką chorobę oraz przemoc w rodzinie, dysfunkcyjność rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci i rozpad więzi rodzinnych, a także złe warunki mieszkaniowe. Jednocześnie stwierdzili, że grupami, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych w gminie, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem, osoby starsze, samotne i niepełnosprawne oraz osoby i rodziny zmagające się z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, a oferta świadczonej pomocy jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: bezrobocie, warunki mieszkaniowe, ubóstwo, a także uzależnienia, starzenie się społeczności lokalnej i niepełnosprawność.

Według mieszkańców, działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi, powinny przede wszystkim skupić się na przeciwdziałaniu bezrobociu oraz rozbudowie mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego. Za równie istotne uznali podjęcie kroków w celu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, zwiększenia pomocy ludziom starszym, samotnym i niepełnosprawnym,

likwidowanie barier architektonicznych, a także świadczenie pomocy materialnej przez GOPS.

Analiza **sektora pozarządowego** w gminie pozwoliła stwierdzić, iż w 2009 roku obejmował on 9 organizacji. Samorząd gminy podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecania organizacjom realizacji zadań własnych gminy, dofinansowywania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego oraz lokalowego organizacji oraz doradztwa i konsultacji. Ponadto samorząd współpracował również z 3 organizacjami pozarządowymi spoza gminy. W gminie była także 1 parafia Kościoła rzymskokatolickiego.

Dokonana z udziałem przedstawicieli samorządu gminy **analiza SWOT** umożliwiła identyfikację mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją, pomagając jednocześnie usystematyzować zgromadzoną dotychczas wiedzę.

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej gminy Ustronie Morskie na lata 2011-2016. Zostały one przedstawione w części programowej strategii.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie na lata 2011-2016, jest następująca:

**Ustronie Morskie gminą silnych rodzin,
stwarzającą mieszkańcom możliwości rozwoju
i przeciwdziałającą marginalizacji i wykluczeniu społecznemu**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Wśród tych ostatnich pogrubioną czcionką oznaczono te, które mają charakter priorytetowy.

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
2. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.
3. Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
3. Promowanie wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.
4. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
5. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich.
6. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
7. Opracowanie, realizacja lub współdziałanie w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich (np. z Caritas i PCK) oraz z kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
3. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez GOPS.
4. Pozyskiwanie inwestorów oraz wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości.

5. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych o zasięgu ponadgminnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.
3. Tworzenie mieszkań socjalnych.
4. Zapewnianie osobom bezdomnym schronienia.
5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi o zasięgu ponadgminnym działającymi na rzecz osób bezdomnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2011-2016.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedszkole, Zespół Szkół.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy, szkoły ponadgimnazjalne, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska w województwie zachodniopomorskim, organizacje pozarządowe, kościoły, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet gminy, budżet państwa, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną oraz liczba osób objętych kontraktami socjalnymi,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa, bezrobocia i bezdomności,
- liczba przeprowadzonych akcji charytatywnych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba programów wsparcia zagrożonych i dotkniętych ubóstwem oraz liczba osób nimi objętych,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba nowych podmiotów gospodarczych, w tym liczba nowych małych i średnich przedsiębiorstw,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- liczba opracowanych i realizowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba nowych mieszkań socjalnych.
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia.
3. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3.:

1. Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników GOPS-u i placówek oświatowych.
2. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
3. Udzielanie przez GOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
4. Zwiększenie dostępności dla rodzin oraz osób samotnie wychowujących dzieci wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, prawnego i socjalnego.
5. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, organizowanie wypoczynku.
6. Rozszerzenie dożywiania dzieci uczęszczających do placówek oświatowych działających na obszarze wiejskim gminy.
7. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
8. Rozwijanie sieci i oferty świetlic w gminie.
9. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2011-2016.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przedszkole, Zespół Szkół, Gminny Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki służby zdrowia, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, w tym Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, kościoły.

Źródła finansowania działań:

Budżet gminy, budżet państwa, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób z nich korzystających,
- liczba dzieci objętych dożywianiem,
- liczba przedsięwzięć służących wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- liczba świetlic oraz liczba dzieci z nich korzystających,
- liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów działających na rzecz rodziny i dziecka.

Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym.
3. Poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
4. Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek.
5. Zwiększenie dostępności kształcenia integracyjnego w gminie.
6. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy likwidacji barier architektonicznych, oraz uzyskaniu i utrzymaniu zatrudnienia.
7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz z kościołem.
8. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2011-2016.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Szkół, Gminny Ośrodek Kultury.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kołobrzegu, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, kościoły, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet gminy, budżet państwa, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych beneficjentów objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi,
- liczba przedsięwzięć organizowanych dla osób starszych i niepełnosprawnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba klas integracyjnych oraz liczba osób do nich uczęszczających,
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba osób korzystających z warsztatów terapii zajęciowej,
- liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- liczba wolontariuszy.

Cel strategiczny 4.:

Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne 1-2.:

1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.
3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
3. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
4. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.
5. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
7. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi o zasięgu ponadgminnym, działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zawiera stanowiący załącznik do strategii gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2011-2016.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu, Przedszkole, Zespół Szkół, Gminny Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki służby zdrowia, specjaliści, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, w tym Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej,

- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Cel strategiczny 5.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.
2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
3. Patrowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.
4. Podejmowanie przez jednostki gminne i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont ulic i dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2011-2016.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Szkół, Gminny Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Partnerzy w realizacji działań:

Policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, w tym Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet gminy, budżet państwa, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przestępczości,
- liczba alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób z nich korzystających,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- liczba dzieci i młodzieży dowożonych do szkół,
- stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Cel strategiczny 6.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.
2. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej.
3. Wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3.

1. Doksztalcanie kadry pomocy społecznej.
2. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych.
3. Zachęcanie mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych.
4. Inicjowanie w gminie działalności nowych organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej.
5. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego (także o zasięgu ponadgminnym).
6. Wspieranie lokalowe organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.
7. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2011-2016.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, jednostki organizacyjne gminy, w tym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet gminy, budżet państwa, fundusze zewnętrzne m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba nowo powstałych jednostek pomocy społecznej,
- liczba inicjatyw społecznych,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspólnych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów społecznych,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba wolontariuszy.

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie na lata 2011-2016 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim. Działania te będą podejmowane przez wskazane powyżej podmioty zgodnie ze szczegółowym harmonogramem, ujętym w opracowywanych corocznie planach działań.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół oceniający strategię. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem wójta, a w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jednostek mu podległych. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem wójta.

Zespół oceniający strategię będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie przekaze wójtowi i radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. W przypadku części danych może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców gminy oraz w kluczowych dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych podmiotach.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez radę i powinny stanowić załączniki do niniejszej strategii.

3.1. PROGRAMY

Załączniki do Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie na lata 2011-2016 stanowią następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Program współpracy gminy Ustronie Morskie z organizacjami pozarządowymi, podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego oraz stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie na lata 2011-2016 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy:

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

Tabele:

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2009 roku

Tabela 2. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2007-2009

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2007-2009

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2007-2009

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2007-2009

Tabela 6. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2007-2009

Tabela 8. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) z końcem 2009 roku

Tabela 9. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2007-2009

Tabela 10. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju latach 2007-2009

Tabela 11. Bezrobotni w gminie na koniec 2009 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

Tabela 12. Bezrobotni w gminie na koniec 2009 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

Tabela 13. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2007-2009

Tabela 14. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2007-2009

Tabela 15. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2008/2009

Tabela 16. Placówki kulturalne w gminie w 2009 roku

Tabela 17. Obiekty rekreacyjno-sportowe w gminie w 2009 roku

Tabela 18. Obiekty noclegowe w gminie w 2009 roku

Tabela 19. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkoły podstawowej i gimnazjum

Tabela 20. Zakłady opieki zdrowotnej, apteki i punkty apteczne w gminie w 2009 roku

Tabela 21. Najczęstsze schorzenia ludności gminy w 2009 roku

Tabela 22. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2009 roku

Tabela 23. Wybrane kategorie przestępstw popełnionych w gminie w 2009 roku

Tabela 24. Sprawcy przestępstw popełnionych w gminie w 2009 roku według wieku

Tabela 25. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2009 roku

Tabela 26. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2009 roku

Tabela 27. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2007-2009

Tabela 28. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2007-2009

Tabela 29 Struktura wiekowa oraz aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2009 roku

Tabela 30. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2007-2009

Tabela 31. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2007-2009

Tabela 32. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2007-2009

Tabela 33. Zaliczki i świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2007-2009

Tabela 34. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2007-2009

Tabela 35. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2009 roku

Tabela 36. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

Tabela 37. Osoby niepełnosprawne w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Tabela 38. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Tabela 39. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Tabela 40. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2007-2009

Tabela 41. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2007-2009

Tabela 42. Jednostki i grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie

Tabela 43. Organizacje pozarządowe w gminie w 2009 roku

Tabela 44. Kościoły w gminie w 2009 roku

Wykresy:

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?